

BROEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 6 - 2006

Pave Benedikt i Tyrkia s. 23

PAVE BENEDIKT XVI OG PATRIARK BARTHOLOMEUS II HILSER FOLKEMENGDEN - FOTO: N. MANGINAS

- Biskop Gerhard Goebel in memoriam, s. 3
- Dominikanerinnene jubilerer, s. 6
- Adventsaksjonen 2006, s. 10

Når ett lem lider ...

DEN KATOLSKE KIRKE I NORGE er privilegert og går en spennende tid i møte. Vi ser en vekst i antall katolikker og gleder oss over et levende barne- og ungdomsarbeid. Medias interesse har eksplodert de siste par årene, og stadig flere anser Kirken som en relevant røst inn i tiden. Flere steder er kirkene så fulle at det opprettes nye messesteder og bygges nye gudshus. I Oslo-området er to nye kirker på planleggingsstadiet. Til tross for også mange utfordringer, har vi grunn til å være takknemlige – og optimistiske.

Like optimistisk er ikke situasjonen for våre brødre og søstre i Midt-Østen. Fra "kristendommens vugge" rapporteres det om drap, lidelse, forfølgelse og en "kristen eksodus".

De syv patriarkene for De katolske kirker i regionen hadde i oktober sin 16. synode. Hovedtemaet var nettopp de kristnes kår og det stadig minkende antall kristne i Libanon, Palestina, Irak og hele regionen. "Vårt budskap er i første rekke å trygge sameksistensen når vi står overfor en økende konflikt mellom kulturer og religioner," heter det i patriarkenes sluttdokument. "Vi vet at Koranen og sann islamsk tro ikke er skyldig i noen vold. Voldelige aksjoner skader ikke bare islam, men de ødelegger også den sameksistens som har vært i regionen i mange generasjoner, spesielt i Irak," presiserer de.

I Irak synes situasjonen særlig prekær. Det rapporteres om kidnap-

ping, drap og angrep på kristne. Geistlige forteller at de ikke lenger tør å gå i ordensdrakt eller geistlige klær på gatene. Dominikanernes kloster i Mosul ble for få uker siden bombet. Svært mange har flyktet. De gjenværende rapporterer om vanskelige liv. Den kaldeiske hjelpebispe-kopen av Bagdad, msgr. Shleman Warduni, appellerer:

– Vi ber alle om å støtte irakiske kristne i bønn, særlig nå når den hellige julen snart nærmer seg. Vi ber for våre barn, som ikke vil få leker, for våre unge jenter som ikke kan pynte seg, og for våre eldre, som ikke kan nyte den hvile de fortjener etter et langt liv.

Den kristne flukt fra Libanon har akselerert de siste årtier. I siste nasjonale opptelling utgjorde kristne 63 % av befolkningen. I dag estimerer man 32 %. Den maronittiske biskop Bechara Rai rapporterte tidligere i høst om en stor krise for libanesiske kristne. Enkelte hevder at så mange som 70 % av disse er rede til å forlate landet.

Kirkeledere i Israel og Palestina roper varsku om en reell fare for at Kirken kan forsvinne fra Det hellige land. Den kristne befolkningen her består hovedsakelig av palestinere som er hardt rammet av den daglige volden og sikkerhetstiltakene – mange har mistet fremtidshåpet og forlater regionen. På verdensbasis finnes det i dag ca. 400 000 kristne palestinere. Av disse bor

knapt 50 000 i palestinske selvstyre-områder. Ca. 150 000 bor i Israel.

Paven har nettopp avsluttet sin apostoliske reise til Tyrkia. Det har vært knyttet stor spenning til reisen, særlig med tanke på den internasjonale krisen som oppsto i kjølvannet av hans foredrag i Regensburg i september. Demonstrasjonene mot Den hellige Far har vært mange, og sikkerhetsopplegget meget strengt. Han trosset advarslene og kom til Tyrkia som en "fredens apostel". Besøket har en historisk verdi av flere grunner. Men viktigst for de kristne var søkelyset som ble satt på deres situasjon. "Pave Benedikt XVI har æren for at verdensopinionen på ny har fattet interesse for de vanskelige vilkår den kristne minoriteten i Tyrkia lever under," uttalte den ortodokse metropolitten av Wien, Michael Staikos.

Som katolikker i privilegerte Norge har vi en forpliktelse til å rope høyt om den urett som begås – mot kristne og andre minoriteter i diverse land. La oss bruke adventstiden til å be for og solidariser oss med våre brødre og søstre som lider og er redde. Når ett lem på Kirkens legeme lider, lider hele legemet. Dette er ikke bare et vakkert og trøstende bilde – det er en realitet og ikke minst en sterk oppfordring til oss som setter vår lit til Ham som valgte å bli født i en stall i Betlehem.

Velsignet julehøytid!

Kristine Dingstad
Redaktør

BROEN - Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av: Norsk Katolsk Bispeforbund
Nr. 6. 2006 Årg. 47. ISSN 0804-9297
Oslo Katolske Bispedømme Tlf.: 23 21 95 03
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse: Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaksjonssekretær:
Kristina Solum (KS) Tlf.: 23 21 95 03

Korrespondent Nord-Norge:
Thomas Sivertsen (TS). Tlf.: 75 56 34 81
Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret Tlf.: 73 52 77 05, Faks: 73 52 87 90

Redaktør:
Kristine Dingstad (KD)

Redaksjon:
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)
Per Einar Odden (i permisjon) (PEO)
Heidi Haugros Øyma (HHØ)
Gunnar Wicklund Hansen (GWH)

Grafisk utforming:
Peter Bjerke

Forsiden:
Pave Benedikt XVI og den økumeniske patriark av Konstantinopel, Bartholomeus II, hilser folkemengden.
Foto: N. Manginas

Trykk:
JMS Mediasystem AS
Tlf.: 22 63 64 00

Opplag: 26.000

Biskop Gerhard Goebel RIP

Biskop Gerhard Goebel RIP (1. desember 1933 - 4. november 2006).

BISKOP GERHARD GOEBEL MSF AV TROMSØ DØDE I TYSKLAND DEN 4. NOVEMBER 2006.

Biskop Goebel ble født 1. desember 1933 i Scheuerfeld-Sieg, bispedømmet Trier (Tyskland). Han ble presteviet den 3. juli 1960 i Ravengiersburg og kom til Norge i juli 1962. Her virket han først i Tromsø, før han var sogneprest i St. Mikael i Hammerfest fra 1965-1970. I 1970 ble han utnevnt til sogneprest i Tromsø, et embede han innehadde frem til 31. mars 1979. Den 14. februar 1976 ble han utnevnt til apostolisk administrator for det apostoliske vikariat Nord-Norge (inntil 1. mars, da biskop Przyklenk ble utnevnt til apostolisk vikar; p. Przyklenk tok vikariatet i besittelse den 29. juni 1976 – i Düren i Tyskland). Goebel var apostolisk administrator for Nord-Norge fra 1977 til 31. mars 1979, da han ble utnevnt til biskopprelat av Tromsø. Han ble bispeviet i Peterskirken i Roma av pave Johannes Paul II den 27. mai 1979, og ble

formelt innsatt i Vår Frue kirke i Tromsø den 10. juni 1979. Således kunne han den 27. mai 2004 feire sitt 25-årsjubileum som biskop. Den 29. mars i år ble han for sin innsats for kirke og samfunn utnevnt til Kommandør av Den Kongelige Norske Fortjenstorden.

Biskop Goebel ble gravlagt den 9. november 2006 fra menighetskirken Den Hellige Familie i Betzdorf, Tyskland. Hovedcelebrant var biskop Anders Arborelius OCD av Stockholm, formann for Den Nordiske Bispekonferanse. Koncelebranter var blant annet biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo, biskop Georg Müller SS.CC. av Trondheim og emeritert biskop av Oslo Gerhard Schwenzer SS.CC. Til stede var også hele konsultorkollegiet i Tromsø stift.

Etter messen ble biskopen gravlagt på klosterkirkegården i tilknytning til Den Hellige Families kloster i Betzdorf, like ved menighetskirken.

Biskop Gerhard Goebel in memoriam

Vår biskop for Tromsø katolske stift, Gerhard Goebel, døde plutselig 4. november 2006 i Tyskland. Budskapet er tungt å bære for mange av oss som sto ham nær.

Gerhard Goebel ble født 1. desember 1933 i Scheuerfeld i bispedømmet Trier i Tyskland, og ble presteviet i Ravengiersburg i 1960. Etter ønske fra sin orden, Den Hellige Families kongregasjon (MSF), kom han allerede i 1962 til Nord-Norge. Her virket han som prest i Hammerfest, Mo i Rana og Tromsø inntil han i 1976 ble utnevnt til apostolisk administrator og i 1979 ble viet til biskop av pave Johannes Paul II i Peterskirken. Som motto for sin gjerning valgte han "Iter para tutum", som betyr "Gjør veien trygg".

Biskop Goebel levde hele sitt liv som prest og biskop i og for Nord-Norge. Han fikk prøve alle sider ved landsdelen og folket, og kom til å bli "en av oss". Han kjente stiftet ut og inn gjennom sin erfaring som prest i

flere menigheter, og fra sine utallige reiser i stiftet som biskop. Det har ikke alltid vært lett å skaffe prester til menighetene, og økonomiske midler til investeringer og drift har kostet mange anstrengelser. Fra starten av sitt virke i Nord-Norge og frem til i dag har han opplevd en femdobling av antall katolikker i stiftet, som nå teller rundt 1800, fordelt på 7 sogn. Biskop Goebel utviklet et internasjonalt nettverk, særlig i Tyskland og etter hvert også i Polen. Dette har hatt avgjørende betydning for tilgangen til menneskelige og økonomiske ressurser til Tromsø stift. Med et minimum av administrativt apparat har han organisert og forvaltet sitt stift på en slik måte at det i dag fremstår som velordnet, om enn ikke helt problemfritt i alle henseender.

Gerhard Goebel har deltatt i nasjonale og internasjonale fora som følger av å være biskop. Senest i september i år var han vert for Den nordiske bispekonferansen, for anledningen arrangert i Alta på bakgrunn av

150-årsjubileet for Nordpolmisjonen. Goebel var selvsagt også vårt bindeledd til Kirkens sentrale ledelse i Vatikanet. Et absolutt høydepunkt for Gerhard Goebel og alle oss andre var å oppleve pave Johannes Paul II i Tromsø i 1989.

For biskop Gerhard Goebel var det viktig å ha livskraftige klostre i stiftet. I et intervju tidligere i år sa han det slik: "Den kontemplative siden av religionen er den viktigste, slik Jesus sier til Marta: 'Du gjør deg strev og uro med mange ting. Men ett er nødvendig. Maria har valgt den beste del, og den skal ikke tas fra henne.' Det betyr vel at det dypeste i religionen ikke bare er aktivitet." Vi vet at biskopens anstrengelser for å få det kontemplative Karmel-klosteret til å etablere seg i Tromsø lyktes, likeså cistercienserbrødrene i Lofoten. Dette er av stor betydning for Kirken i Nord-Norge, og ikke bare for katolikkene.

Gerhard Goebel betydde mye for oss katolikker i stiftet, med person-

H.M. Kongen utnevnte den 29. mars 2006 biskop Goebel til Kommandør av Den Kongelige Norske Fortjenstorden for sin innsats for kirke og samfunn. Her fra overrekkelsen ved fylkesmann Svein Ludvigsen den 9. juni i år.

lig vennskap, åndelig veiledning og gjennom utøvelsen av sine biskopelige handlinger. Han hadde en stor omgangskrets også utenfor Den katolske kirke. Særlig hadde han et godt forhold til Den norske kirke, noe som flere ganger førte til praktisk samarbeid om utnyttelse av kirkebygninger. Hans sosiale legning førte til kontakt med mange mennesker, og han hadde evnen til å lytte og gi seg tid til samtale. Oppmerksomheten han ble vist i forbindelse med utnevnelsen til kommandør av Den Kongelige Norske Fortjenstorden i mars 2006, ble et bevis på samfunnets takknemlighet for utrettelig innsats som prest og biskop, og på den oppriktige, umiddelbare medmenneskelighet han alltid la for dagen.

Da Gerhard Goebel ble spurt om sine ønsker for Kirken i fremtiden, svarte han: "Mine ønsker for Kirken er at den må vokse innad og utad, at den må bli mer rotfestet blant våre katolikker og stå sterkere i det norske folk."

Kjære Gerhard, det er tungt å miste deg. Vår trøst er at du var forberedt på at Gud ville kalle på deg når som helst. Dine helseplager de siste årene bar du med selvfølgelighet, ja med godt humør. "Slik er det bare," sa du. Du har i sannhet bidratt til å gjøre veien trygg, og du vil leve videre i våre hjerter.

Vi lyser fred over ditt minne.

Helmut Krane
Tidligere Pastoralrådsleder

Biskop Anders Arborelius OCD av Stockholm:

– Et eukaristisk menneske

Utdrag fra biskop Arborelius av Stockholms preken ved begravelsen i Betzdorf (oversatt fra tysk av p. Alois Brodersen Can. Reg.):

Det er noe ganske spesielt å feire rekviemmessen for en som selv hver eneste dag feiret messen. Hver Eukaristi her på jorden betyr deltagelse i den himmelske liturgi. Hver gang presten feirer Eukaristi, deltar han allerede her og nå i sin egen evighet; han blir stadig mer hjemme hos Gud i Himmelen. Det evige liv begynner allerede i Eukaristien. For vår avdøde biskop Gerhard var Eukaristien alltid svært viktig. Også etter at han ble syk, ønsket han alltid å feire Eukaristien. Det var en del av hans liv, en del av ham selv. Han kunne ikke forestille seg livet uten Eukaristien. Og Eukaristi betyr takksigelse. I Eukaristien takker vi Gud for alle hans velgjerninger ved hans sønn, Jesus Kristus, han som selv er takksigelse. Slik blir også vi mer og mer preget av takknemlighet som grunnholdning. Biskop Gerhard var virkelig et takkende og takknemlig menneske. Aldri hørte jeg ham klage, heller ikke da han hadde store helseproblemer. Han var alltid fornøyd og tilfreds med alt. Han var virkelig et eukaristisk menneske, preget av Eukaristien helt inn i de minste hverdagslige ting. Han var ingen venn av store ord og geberder, men denne eukaristiske grunnholdning kunne han ikke skjule. Derfor skal hans død for oss ikke bare være trist – men også tjene som anledning til å takke og prise Gud for hans

trofaste tjeneste for Gud og mennesker. Når en ekte Guds tjener dør, er denne takknemligheten viktig for oss. Vi har jo fått den nåde å kjenne en som har hjulpet oss til å takke og love Gud. [...]

De polske karmelittnonnene i Tromsø kalte ham alltid "fader biskop", slik det er vanlig i Polen. Det passet særlig godt til biskop Gerhard fordi han virkelig var faderlig i hele sitt vesen. Med tid og alder ble han stadig mer som en bestefar. Godmodig og vennlig møtte han menneskene og for alle hadde han et personlig ord. I vår diasporasituasjon i nord er slike personlige møter særdeles viktige. Kirken er over alt bare en liten gruppe, og hver enkelt troende svært viktig og må vies oppmerksomhet som om han var den eneste. Biskop Gerhard var alltid lykkelig når han kunne møte menneskene personlig – og de igjen, forsto at de var viktige for ham. Jesus Kristus har lært oss å anse hvert enkelt menneske som uendelig viktig og uerstattelig. Med sitt blikk kunne han omfatte hvert menneske med hele sin kjærlighet. I vårt samfunn, som stadig blir mer upersonlig, blir kunsten å se hverandre med kjærlighet, stadig viktigere. Blikket blir viktigere enn tankene. Når noen ser på oss med vennlige, kjærlige øyne, blir vi lykkelige. Slik har Jesus alltid sett på menneskene og hans tjener, biskop Gerhard, hadde også disse vennlige øyne. Derfor takker vi Gud i dag og gleder oss over at vi fikk kjenne ham. Og vi får lov å tro at han selv nå blir sett og omfattet av Jesu kjærlige blikk.

Biskop Goebel ble gravlagt på klosterkirkegården i tilknytning til Den Hellige Families kloster i Betzdorf.

Stiftsadministrator msgr. Torbjørn Olsen:

– Vokste opp i krigens skygge

Fra stiftsadministrator msgr. Torbjørn Olsens preken ved rekviemmessen i Vår Frue kirke i Tromsø den 16. november:

[...] Gerhard Goebel vokste opp i krigens skygge. I et intervju fortalte han om den spesielle atmosfære som bombing og beskytning førte til, men også om hvordan man som barn vennet seg til alt. En gang var han hos sin bestemor for å spille ludo. Der måtte de sette seg et stykke unna vinduene for å unngå å bli skutt. Men ludospillet gikk videre – til tross for døden som truet så nær.

I hans liv var det en annen død som ble viktigst, Jesu død på korset for vår skyld. På spørsmål om ikke helgendyrkingen kunne ta overhånd i katolsk sammenheng, svarte han gjerne at det var en umulighet. For hos oss er korsofferet som blir feiret i hver messe så avgjørende at ingen helgen kan true Jesu plass. Messens sentrale plass er garantien mot alt annet som truer med å bli overdrevet.

[...] Nå rammet døden hans familie – som så mange andre krigsfamilier – med mer enn bare hvinende bomber utenfor vinduene. Da den unge Gerhard var omtrent elleve år, falt hans far. Han ble tvunget til å ofre livet for en sak som man ikke trodde på.

Da gutten var blitt fjorten år, var det prestekallet som tok styringen. Han hadde for lang tid siden lest en bok om messeofferets storartethet. Siden sa han at teologien i boken om presten som offerprest i dag vel neppe ville holde mål. Men den var i hvert fall bestemmende for at hans liv skulle knyttes opp til det å virkeliggjøre Kristi offer iblant oss ved å feire den hellige Messe.

[...] Krigen og tapet av faren førte til stor fattigdom. På skolen fikk barna fire små skiver til frokost og tre til lunsj. Og moren hadde ingen mulighet til å finansiere presteutdannelse

i et vanlig presteseminar. Men når kallet ble brennende nok, fantes det andre utveier, blant annet gjennom ordenssamfunnene.

Goebel søkte om å få tre inn hos cistercienserne, noe som vel kan forklare hans glede over å være med på å etablere et cistercienserkloster på Storfjord i Lofoten. Men ungdommen ble avvist. Et nytt forsøk hos kongregasjonen Misjonærene av Den hellige familie førte frem. Og slik havnet han i den kongregasjon som hadde tatt seg av prestedtjenesten i Nord-Norge siden 1932.

[...] Misjonærene av Den hellige familie skulle som misjonærer formidle evangeliet på et sted der Kirken ikke var selvhjulpet med presteskap. Slik havnet den unge pater Gerhard Goebel i Tromsø i 1962.

Biskop Goebels kiste, i menighetskirken Den Hellige Familie i Betzdorf.

Pave Benedikt XVI's kondolanse-telegram:

THE REVEREND ADMINISTRATOR PRELATURE OF TROMSØ

SADDENED TO LEARN OF THE DEATH OF THE MOST REVEREND GERHARD LUDWIG GOEBEL, THE HOLY FATHER SENDS HIS CONDOLENCES TO YOU AND TO THE CLERGY, RELIGIOUS AND LAITY OF THE PRELATURE. GIVING THANKS FOR BISHOP GOEBEL'S LONG YEARS OF SERVICE TO THE CHURCH, HIS HOLINESS OFFERS FERVENT PRAYERS TO GOD THE FATHER FOR HIS ETERNAL REST. TO THE RELATIVES AND FRIENDS OF THE LATE BISHOP, AND TO ALL WHO MOURN HIS PASSING, THE HOLY FATHER WILLINGLY IMPARTS HIS APOSTOLIC BLESSING AS A PLEDGE OF STRENGTH AND HOPE IN OUR LORD JESUS CHRIST.

CARDINAL TARCISIO BERTONE
SECRETARY OF STATE

– Takk til den treenige Gud

Den følgende tekst, forfattet av biskopen selv, ble etter hans død funnet blant hans private papirer i arkivet:

Med takk til den treenige Gud, som har kalt meg i sin tjeneste og skjenket meg så mye nåde, gir jeg mitt liv tilbake i hans hender. I tillit til Herrens barmhjertighet, han som på korset har gitt sitt liv for meg og er oppstanden, vet også jeg at jeg skal oppstå.

Derfor skal avskjeden fra mitt "legemlige hylster", ved tanken på oppstandelsen, dekke over sorgen. Jeg ber likevel om Deres forbønn. Herrens barmhjertighet alene er det som kan være meg til nytte, og som jeg setter min lit til.

Jeg takker alle som har stått meg nær.

Lunden kloster

800 år!

DET ER NATURLIGVIS IKKE TILFELLE, men nonnene i Dominikanerordenen er det, og det skal feires i et helt år. Det første nonnekloster i Dominikanerordenen ble i 1206 grunnlagt i Prouihle i Sør-Frankrike, hvor den hellige Dominikus virket på oppdrag fra biskopen i Toulouse. Formålet var å bekjempe kirkesplittende bevegelser som hadde stor utbredelse i området, især katarere.

Da en gruppe katarvinner som levde sammen i et klosterlignende fellesskap ønsket å vende tilbake til Kirken, lot han dem ganske enkelt fortsette sitt fellesliv sammen. Dermed var det første dominikanerinneløst et faktum ti år før Dominikanerordenen formelt var grunnlagt. Og selv om prekebrødrenes orden først og fremst er kjent for brødrenes forkynnervirksomhet, regnes nonneklosteret i Prouihle som hele Ordenens vugge. Fortsatt lever det nonner i Prouihle, og alle senere nonneklostre i Dominikanerordenen har sine røtter der.

Så når nonnene på Lunden åpner jubileumsfeiringen med vesper første søndag i advent i år, feirer hele den dominikanske familie sammen med dem. Og denne familien består av dominikanerbrødrene, nonnene og legdominikanerne, som alle har vært del av Ordenen fra starten av, og de apostoliske søstrene som kom til senere og som i Norge finnes i Mariaklosteret i Bodø og på Katarinahjemmet i Oslo.

Feiringen varer i et helt år, fra første søndag i advent i år til Herrens åpenbaring i 2008. Det er ikke bare en ordensintern fest; alle som gleder seg over nonnens plass i Ordenen og Kirken inviteres til å ta del i feiringen. Og vi tror de er mange! Lunden har laget et program for jubileumsåret, det er laget en bønn og et andaktskort, og de har til og med fått laget egne frimerker! Klosterkirken på Lunden vil i likhet med alle kirkene i nonneklostrene rundt om i verden være pilegrimskirker dette året, med de spesielle privilegier som hører til; nemlig at troende som ønsker det, kan oppnå avlat ved

Lunden Kloster

å skrifte, delta i messen i klosteret og be for pavens intensjoner.

Sr. Maria Thomas, som er priorinne på Lunden i jubileumsåret, gleder seg over denne anledningen til å gjøre nonnens liv bedre kjent og dele Ordenens rikdom med flest mulig. Hun nevner enkelte høydepunkter: 11. februar, som er festen for Vår frue av Lourdes, er en særlig fest for Lunden kloster, for det var søstre fra klosteret i Lourdes som grunnla klosteret i Oslo i 1951. De har en sten fra grotten hvor jomfru Maria viste seg i kapellet. Den dagen vil det være messe med lysprosesjon. 29. april, på den hellige Katarina av Sienas festdag, vil søstrene samle hele den dominikanske familie til jubileumsfeiring. 9. juni har de «åpen dag» hvor alle som ønsker det kan komme innenfor klau-suren og bli kjent både med klosteret og med nonnene. 7. oktober, festen for Vår frue av rosenkransen, blir en særlig pilegrimsdag, hvor alle inviteres til vesper og rosenkransbønn. De åpner også for unge kvinner som ønsker å bli nærmere kjent med søstrenes liv. Programmet spenner vidt, og på Lunden klostres hjemmesider på internett er det enda mer å hente.

Vi ber sr. Maria Thomas si litt om nonnens spesifikke kall i Kirken og i Ordenen.

– Vi lever i Kirkens hjerte, sier hun, – men selv om vi er kalt til et tilbaketrasket liv i bønn, er det allikevel en stor utfordring å finne balansen mellom aksjon og kontemplasjon. I nonnens grunnleggende konstitusjoner heter det: «Det er brødrenes, søstrenes og legfolkets oppgave å

forkynne vår Herres Jesu Kristi navn over hele jorden. Nonnens oppgave er å søke ham, tenke på ham og påkalle ham i det skjulte for at ordet som går ut av Guds munn, ikke vender tilbake til ham uten frukt.» Vi er del av en forkynnerorden og kan ikke si kategorisk nei til henvendelser. Vi tar imot grupper, og vi stiller også opp for et bredere publikum gjennom media. Men vi er oss først og fremst bevisst at forkynnelsen ikke bare skjer gjennom ord, men gjennom hele vårt liv, hele vår livsførsel – i møter med mennesker, gjennom liturgien, i personlige samtaler.

Per i dag er det ti søstre i Lunden kloster. Og de kommer fra nesten like mange land: Belgia, Frankrike, Norge, Tyskland, Polen, Italia. Sr. Maria Thomas påpeker at det å leve i et så sammensatt fellesskap kanskje er et like viktig vitnesbyrd som det ovennevnte.

– Vi lever helt konkret i vårt daglige liv det som storsamfunnet sliter med, sier hun, og legger til at det krever tilpasning absolutt hele tiden.

– Kommunitetslivet i seg selv har alltid vært en utfordring. Vi har ikke valgt hverandre, og når vi avlegger løfter, går vi ut fra at vi alltid skal leve sammen med de samme menneskene. Vi møter hver dag de samme menneskene og kan ikke flykte fra noe eller noen! Hver enkelt av oss blir nødt til å konfrontere seg selv med de andre. Det krever en stadig forsoning både med Gud og med mennesker. Budskapet om forsoning leves veldig konkret i et kloster, avslutter hun.

ABH

Jubileumsåret:

Det var i 1206 at den hellige Dominikus mottok de første kvinnene for å knytte dem til sin hellige forkynnelse. Jubileumsfeiringen foregår i alle dominikanske nonneklostre i hele verden.

Jubelåret åpnes lørdag den 2. desember 2006 kl. 17.00 i Lunden kloster i Oslo, med å ringe inn jubelåret og feire den hellige messe, etterfulgt av vesper. Alle er hjertelig velkommen til å delta i jubileumsfeiringen, som varer inntil 8. januar 2008.

Programmet i klosteret er mangfoldig, og alt er lagt ut på klosterets egne hjemmesider, der det er opprettet egne jubileumssider.

Blant annet inviteres det til en foredragsserie én gang i måneden i 2007. Foredragene holdes av medlemmer i den dominikanske familie. Åpen dag i klosteret arrangeres 9. juni 2007.

De troende er også invitert til å delta som pilegrimer i jubileumsfeiringen, siden Den hellige stol har innvilget et privilegium for klosterets kapell under hele jubileumsåret.

ALLE ER HJERTELIG VELKOMMEN!

*I takknemlighet og glede
Søstrene i Lunden kloster*

Historie:

Det første initiativet til Lunden kloster ble tatt i 1925 av frk. Marie Knudtzon. Hun var selv legdominikaner og ønsket at det skulle grunnlegges et dominikansk nonnekloster nå som dominikanerbrødrene var etablert. St. Dominikus kloster i Neuberggaten var blitt grunnlagt fire år tidligere, i 1921. Legdominikanerne ble raskt etablert som følge av brødrenes komme. Innen Lunden kloster ble grunnlagt i 1951, kom det apostoliske dominikanerinner til Oslo da Katarinahjemmet ble grunnlagt i 1928. Og i 1953 kom det også apostoliske søstre til Bodø. I jubileumsåret er således hele den dominikanske familie representert i Norge.

Jubileumsbønn

Barmhjertige Gud, i din evige Visdom kalte du din tjener, Dominikus, til å gi seg ut på troens vei som omvandrende pilegrim og nådens forkynner. Med din Sannhets Ord i sitt hjerte og på sine lepper, innbød Dominikus de første søstrene og brødrene til å slutte seg til ham i et liv i kontemplativ lydighet i den hellige forkynnelses tjeneste. Som vi feirer dette jubileet, ber vi deg om at du vil inngi den oppstandne Kristi Ånd i våre hjerter og sinn, enda en gang. Gjenskap oss, så vi i trofasthet og glede kan forkynne fredens evangelium, ved ham Kristus, vår Herre.

Maria, det menneskevordne Ords mor, be for oss.

nettside for jubileet:

http://lunden.katolsk.no/j_jubileet.htm

Foredragsserie i anledning feiringen av Dominikanerinnenes 800-årsjubileum

*Foredragene holdes i Lunden kloster (kapell) kl 19.00 *
Alle er hjertelig velkommen!*

DATO	TEMA	FOREDRAGSHOLDER
Tors. 25. januar 2007	Rhinelandmystikerne Meister Eckhart og Johannes Tauler	Fr. Donagh O'Shea op (på engelsk)
Tors. 22. februar 2007	Light for the Church	Fr. Liam Walsh op (på engelsk)
Tors. 29. mars 2007	Et liv i bønn	Sr. Hildegard Koch op
Tors. 26. april 2007	Den hellige Katarina av Siena	Jeanne Wreden op
Tors. 31. mai 2007	Kontemplasjon og apostolat	Sr. Anne-Bente Hadland op
Tors. 30. august 2007	Guds Ord i nonnens konstitu- sjoner: Vår liturgi	Sr. Anne-Lise Strøm op
Tors. 27. september 2007	Kunst i Dominikaner-ordenen: Fra Angelico	Fr. Ellert Dahl op
Tors. 25. oktober 2007	Den hellige Dominikus i Norden	Sr. Agnes Porret op
Tors. 29. november 2007	Dominikanerne i Østeuropa	Sr. Miriam Jedynek, op
Tors. 20. desember 2007	Den hellige Dominikus i bønn	Sr. Marie-Francoise Toublanc op

**) Alle er velkommen til å delta i messen kl 18.00, etterfulgt av vesper, slik at foredraget begynner etterpå – dvs. ca kl 19.00.*

50 år siden opphevelsen av "Jesuittparagrafen":

Et seiglivet grunnlovsforbud

Av Linda Sangolt

I år er det 50-års jubileum for opphevelsen av det siste av de tre forbudene mot henholdsvis jøder, munkeordener og jesuitter, som i 1814 ble vedtatt på Eidsvoll i grunnlovens paragraf 2.

Formuleringen "jesuitter maae ikke taales" rettet seg mot Den romersk-katolske kirkes største ordenssamfunn etter reformasjonen, Jesu selskap, grunnlagt av spanjolen Ignatius av Loyola.

Tanken bak forbudene var å beskytte den evangelisk-lutherske læres særstilling som statsreligion. Ikke før 1. november 1956 stemte Stortinget – etter en lang og nokså følelsesladd debatt – for opphevelse av den såkalte jesuittparagrafen.

Den hellige Ignatius av Loyola

UNDER RIKSFORSAMLINGENS forhandlinger i 1814 måtte forslag om full religionsfrihet vike for innskrenkninger og lukkethet. Jødeforbudet ble antatt med stort flertall. Ved en "glipp" som aldri har blitt oppklart, falt leddet om trosfrihet for alle "christelige Religions-secter" ut i den siste redaksjonsfasen. Grunnlovsfedrene videreførte dermed den dansk-norske stats mono-religiøse fundament: I 1624 hadde Christian IV bestemt at pavelige munk og jesuitter var uønsket i Norge – to år etter at datidens mest berømte nordmann i Europa, den fryktede jesuitten Lauritz Nielsøn, eller "Klosterlasse", døde i Vilnius i Litauen.

I 1814 måtte prinsipiell tenkning om grunnleggende rettigheter vike for konvensjonelle og pragmatiske hensyn i en forsamling som arbeidet under stort tidspress. Dermed lot en sjansen til å kappe de tette bånd mellom religion og stat gå fra seg. Det var riksforsamlingens sekretær, Wilhelm Christie, som tok sterkest til orde for å beskytte den evangelisk-lutherske statsreligionen gjennom forbudene mot jesuitter og munk. Hovedargumentet var at den lutherske lære ville virke samlende og fellesskapsbyggende i en ung nasjon. Nordmenn var, ifølge Christie, for "fyrige", nysgjerrige på det ukjente og lettpåvirkelige, og dermed lett bytte for religiøse "bedragere". Forfatningen burde ikke åpne for fri konkurranse om nordmenns sjeler. Noen av statsprestene i riksforsamlingen gikk hardt ut mot Christie, og anklaget ham for "ukristelig intoleranse". Jakob Aall kalte forbudene i paragraf 2 for en "blodplett på konstitusjonen". Det kunne de bokstavelig talt ha blitt, dersom en jesuitt faktisk hadde blitt anholdt på norsk jord – hvilket ikke skjedde. Inntil 1842 var strafferammen for brudd på forbudet henrettelse ved halshugning, og frem til 1903 var den straffarbeid på livstid.

Trond Berg Eriksen har karakterisert jesuittforbudet som et "paranoid innslag". Det bygget ikke på førstehåndserfaringer hos grunnlovsfedrene. Kanskje skulle de ha (gjen)lest Ludvig Holbergs beskrivelser av lærerike møter med jesuitter på sine reiser i 1700-tallets Europa. Men – "ingen røk uten ild". Den innflytelsesrike jesuittordenen var regnet som egenmektig i de fleste europeiske land, også de katolske, og til og med innad i Den katolske kirke, både før og etter den franske revolusjon. Dette skyldtes i all hovedsak jesuittenes mer sekulære, men ekspansive sat-sing som Kirkens fremste undervisnings- og misjoneringsorden i forhold til andre og rivaliserende katolske ordener. Jesuittene drev skoler, gymnas og universiteter i stort omfang både i og utenfor Europa. I 1773 så paven seg tvunget til å oppløse ordenen. Den ble formelt reetablert få måneder etter at grunnloven ble signert på Eidsvoll. I mellomtiden hadde religions- og trosfrihetens vilkår i Norge blitt gjenstand for det historikeren Anne-Lise Seip treffende har beskrevet som en "åndelig karantenepolitikk".

Jødeforbudet ble opphevet i 1851. I 1892 ble det foreslått å fjerne passusene mot munk og jesuitter. Mens forbudet mot munkeordener falt i 1897, overlevde jesuittparagrafen både denne og ny stortingsbehandling i 1925. At det tok 142 år å fjerne den tyder på at Norge ikke har hatt det spesielt travelt med å sikre full religionsfrihet. Historien om jesuittforbudet stiller heller ikke et par av de fremste vokterne av den norske statsforfatningen, stortingspresidentene Wilhelm Koren Christie og Carl Joachim Hambro, i noe flatterende lys.

Det skulle vise seg å bli en vanskelig prosess å få disse passusene fjernet. Grunnlovens paragraf 112 angir nemlig at forslag til endring av grunnloven bør skje fordi erfaring tilsier det, og at endringsforslag som fremsettes

i én stortingsperiode, først skal behandles i den etterfølgende stortingsperioden. Videre kreves det to tredels flertall å få endringen vedtatt. I 1923 la en borgerlig koalisjonsregjering frem forslag om opphevelse etter at Studentersamfunnet hadde invitert en jesuitt til Norge – uten at myndighetene hadde grepet inn. Debatten i 1925 viste stortingsflertallets svake sans for trosfrihetsprinsippet. Den konkluderte med at erfaringer med forbudet ikke tilsa noe sterkt behov for opphevelse. Høringsrunder og debatten i pressen viste at kirken og 'større deler' av folket var mot opphevelse. Nidarosbiskopen advarte Stortinget mot å fjerne forbudet fordi han var sikker på at et av jesuittenes fremste mål var å overta selveste domkirken! Høyres C.J. Hambro uttalte seg prinsipielt for opphevelse, men syntes det ville være et overgrep mot opinionen å stemme imot flertallet av landets biskoper og en kompakt kirkelig majoritet. I 1925 var det flere stortingsrepresentanter – 99 mot 33 – som gikk inn for å opprettholde forbudet enn i 1897.

Da Norge i 1950 skulle tiltre den europeiske konvensjon for beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter i Europarådet, måtte Arbeiderparti-regjeringen reservere seg mot konvensjonens artikkel om religionsfrihet på grunn av jesuittforbudet, som vakte forbauselse internasjonalt. Regjeringen ville ha reservasjonsfri tilslutning, og fremmet forslag om opphevelse. Under debatten i Stortinget i 1956 utmerket KrF seg som det mest jesuittfiendtlige partiet. Partiet mente jesuittene ville infiltrere norsk skolevesen og få "farlig innflytelse" på barn og unge. Hambro istemte KrFs skremselspropaganda, og hans voldsomme ordbruk vakte bestyrtelse både blant partifeller og tilhengere av opphevelse for øvrig. Hans forsvar for jesuittforbudet og statskirkens velsignelser ble da også sterkt imøtegått.

En Høyre-representant bemerket at motstanderne av opphevelse forsøkte å hisse opp opinionen til å tro at det stod tusenvis av jesuitter på svenskegrensen klar til å invadere landet i det øyeblikk forbudet falt. Han fikk rett i at Norge ikke ville bli noen misjonsmark for ordenen etter så mye negativ omtale. Bare en håndfull jesuitter

JESUITTORDENEN

er den største misjonsorden i Den katolske kirke, forberedt og stiftet av den hellige Ignatius Loyola og hans syv venner i årene 1534-1539. Til forskjell fra de gamle kontemplative ordener skulle medlemmene av den nye orden bli fritatt for felles tidebønner og lukket klosterliv, for at de skulle få bedre tid for de apostoliske oppgaver. Den 27. september 1540 ble ordenen bekreftet av pave Paul III under det offisielle navn *Societas Jesu*, dvs. Jesu Selskap (forkortet S. J.), og dens forfatning og ordensregler ble godkjent i 1550.

Med meget grundig utdanning og stor offervilje for Guds ære overtok de ledelsen av den religiøse og kulturelle fornyelse både i de europeiske land og i misjonene. Selskapets første blomstringstid varte i to hundre år, men i det 18. århundre ble medlemmene av Jesu Selskap utsatt for grusomme forfølgelser. Maktskyke mennesker misuntet deres åndelige makt og anseelse, og de rike forfulgte dem, fordi patrene overalt forsvarte de fattige og undertrykte. Med falske anklager og trusler hadde noen spanske og portugisiske statsmenn overtalt den gamle og syke pave Klemens XIV, og i 1773 måtte han

har ved spredte anledninger virket i Norge etter 1956. Den første var Karl Horvath, på flukt fra Ungarn etter den sovjetiske invasjonen, som utspant seg samtidig som stortingsrepresentantene behandlet jesuittparagrafen. I 1965 fikk engelske Philip Caraman noen års virke i Norge. Han skrev boken om jesuitt-misjonærenes "republikk" i Sør-Amerika, som inspirerte storfilmene *The Mission*. Han konverterte visstnok ikke en eneste norsk sjel til katolisismen. Men med historiens uforlignelige ironi fant han sine nærmeste venner i Anker-familien, etterkommerne etter mannen hvis eiendom på Eidsvoll var åsted for grunnlovsverket og det seiglivede jesuittforbudet.

oppheve «Jesuittordenen». Patrene ble bannlyst, deres skoler, kollegier og hus ble stengt av myndighetene i alle de land hvor det pavelige dekret var blitt godkjent.

Merkelig nok, det var bare den protestantiske konge av Preussen, *Fredrik den Store*, og den ortodokse russiske keiserinne, *Katarina den Store*, som forsvarte jesuittpatrene. De erklærte for paven at patrene var de beste vitenskapsmenn og lærere i deres land og at de hadde bruk for deres skoler samt deres arbeid. Disse to monarker nektet å godkjenne og kunngjøre det pavelige dekret, og slik hjalp de Jesu Selskap til å overleve et 40 års eksil. I 1814 ble Selskapet gjenopprettet av pave Pius VII, og svært hurtig vokste det frem igjen til å bli Kirkens største og mest aktive misjonsorden. I de følgende årtier var det gjennomsnittlige antall av jesuitter 24 000. Ifølge Selskapets katalog for 2000 talte ordenen 21 350 medlemmer, og omtrent halvparten av disse arbeidet i misjonene.

Selv om det i Norge har virket flere jesuittprester, er det her aldri opprettet permanent kommunitet, i motsetning til i Sverige og Danmark. Vi har imidlertid i dag en jesuittprest i tjeneste, p. Gustav Teres, som virker i den ungarske sjelesorg.

P. Gustav Teres / Fra www.katolsk.no

Grunnloven av 17. mai 1814 § 2

Den evangelisk-lutterske Religion forbliver Statens offentlige Religion. De Indvaanere, der bekjende sig til den, ere forpligtede til at opdrage sine Børn i samme. Jesuitter og Munkeordener maae ikke taales. Jøder ere fremdeles udelukkede fra Adgang til Riget.

Linda Sangolt tilhører St. Paul menighet i Bergen. Hun er statsviter og 1. amanuensis ved Universitetet i Bergen.

Bli engasjert – av ungdommen!

Av Ingunn Aase Baretto

Adventsaksjonen

– NUKs årlige solidaritetsaksjon

Norges Unge Katolikker (NUK) er, som navnet tilsier, Den katolske kirkes barne- og ungdomsorganisasjon i Norge. NUK er et landsdekkende nettverk, sammensatt av ungdomslag med sitt utspring i menighetene rundt i det langstrakte land. Foruten alt arbeidet som foregår lokalt, arrangerer NUK sentralt årlig ulike leire og helgearrangementer, samt "Adventsaksjonen". Å drive Adventsaksjonen er en av organisasjonens viktigste oppgaver. Aksjonen er NUKs årlige solidaritetsaksjon, og et samarbeid mellom NUK og Caritas Norge. Hvert år, på NUKs landsmøte, velges et tema for aksjonen, og et relatert Caritas-prosjekt som vi samler inn penger til. I år jobber vi med temaet: "Flyktninger og rehabilitering", og innsamlede midler går i sin helhet til Caritas Gulus ulike fredsfrøende prosjekter i Nord-Uganda (godt beskrevet i forrige nummer av Broen).

Hensikten med å knytte et tema og et Caritas-prosjekt sammen, er at man skal få mulighet til å reflektere over årsaken til den skjeve fordelingen av verdens ressurser, og den menneskelige lidelsen dette medfører. Å oppnå økt forståelse og bevisstgjøring om globale sammenhenger er et viktig poeng ved Adventsaksjonen. Samtidig får vi mulighet til å tenke over hva vi selv kan gjøre i kampen mot urettferdigheten som råder.

"Solidaritet er menneskehetens viktigste utfordring" – Pave Benedikt XVI

Adventsaksjonen innebærer et svært viktig element – nemlig vår tro. Den trosmessige forankringen er helt grunnleggende for alt vårt arbeid. Vår tro forplikter – den forplikter til å ta ansvar for våre neste. Som unge katolikker er vi kallet til å engasjere oss i arbeid for rettferdighet og fred. Dette er en enorm utfordring – særlig fordi vi er så heldige å bo i rike

Norge, der de aller fleste rundt oss lever i det vi med rette kan kalle overflod. Vi trenger derfor stadig å påminnes vårt ansvar. På samme tid får vi verdens lidelse stadig nærmere vårt eget stuevindu. Vi lever i dag i en såkalt "global" verden.

Ved å samle inn penger til et konkret prosjekt bidrar vi til solidaritet i praksis – og vi ser at vi som små mennesker i en stor verden kan gjøre en betydningsfull innsats! Det er mulig å forandre eksisterende forhold, og ved at du og jeg engasjerer oss sammen står vi enda sterkere i denne kampen. Det kan ofte virke som en helt håpløs oppgave. Lidelsene er så enorme og problemstillingene er så kompliserte. Men – mange dråper i havet kan bli til noe stort – og faktum er at mye av bistanden nytter! Det nytter å engasjere seg. Dersom vi lar være å engasjere oss og lukker øynene for urettferdigheten, samtykker vi samtidig til eksisterende forhold – og lar den blomstre. Er det virkelig en slik verden vi vil ha? Kan vi leve med at våre brødre og søstre lider? Som unge katolikker er svaret helt klart – nei; selvfølgelig ikke! De fleste mennesker ønsker nok en mer rettferdig verden. Problemet er å få ut finger'n – det haster!

Adventsaksjonen 2006

– barn og unge i Norge hjelper barn og unge i Nord-Uganda

Gjennom årets Adventsaksjon får barn og unge i Norge muligheten til å hjelpe barn og unge i Nord-Uganda. Som erkebiskopen av Gulu, John Babtist Odama, sier når han beskriver forholdene i det krigsherjede området: "Barna er de virkelige ofrene". Barn blir kidnappet for å drepe i en krig de ikke aner hva omhandler. Historiene fra overlevende er ubeskrivelige. To representanter for Norges Unge Katolikker fikk selv reise til Nord-Uganda sammen med Caritas Norge, for å lære mer om situasjonen og prosjektene, samt møte ungdom som lever i en ganske annen virkelighet enn hva ungdom i Norge gjør. Vi fikk faktisk være med på å starte opp en ungdomsgruppe i en menighet i Gulu, og kontakten med denne gruppen vil fortsette fremover.

Et ubeskrivelig engasjement

Fra 27.-29. oktober var 30 NUK'ere samlet på Mariaholm for å lære om årets Adventsaksjon. Helgen ble fylt med faglig innhold gjennom foredrag og workshops, men vi ble også kjent med afrikansk kultur gjennom afrikansk dans, og musikk fra Uganda.

Adventsaksjonshelgen 2006

Noen av ungdommene som deltok på NUKs Adventsaksjonshelg 2006, Mariaholm.

De siste årene har ungdommene i NUK vist et enormt engasjement for Adventsaksjonen, og innsamlede beløp gjenspeiler dette. I fjor samlet man inn hele 280 000 kr, og man håper på ny rekord i år. Store og små løper rundt med bøsser, selger vafler, arrangerer konserter så vel i menighetene som på torvet i byen. Kreativiteten er endeløs. Lørdag 2. desember var det "kick-off" for Adventsaksjonen i Oslo, med vaffelstand og bøsseinnsamling på tre sentrale steder i byen, og en avsluttende konsert på Youngstorget med bandet "Get the medics" og "Youth for Christ" (YFC).

Adventsaksjonen 2006 er nå så desiderert i gang – og du har muligheten til å bidra! La deg inspirere av ungdommen i Norges Unge Katolikker ☺
For mer informasjon om Adventsaksjonen se: www.nuk.no.

Bidra du også!

For å gi ditt bidrag til
Adventsaksjonen 2006:

Kontonr. 30001691410
til Norges Unge Katolikker.

På forhånd – takk!

Stiftelsen Caritas Norge er Den katolske kirkes organisasjon for bistandsarbeid og sosialt arbeid, og arbeider med basis i Kirkens sosiallære. Vi arbeider med utviklings- og nødhjelpsprogram, tiltak som fremmer solidaritet mellom land i Nord og Sør, og for å styrke det sosiale og diakonale arbeidet i de 32 katolske menighetene i Norge. Caritas Norge støttet i 2005 prosjekter i 21 land med omlag 48 mill. kr. Vårt sekretariat består av sju personer og vi holder til i trivelige lokaler nær Majorstua i Oslo.

Caritas Norge har en ledig stilling som

regnskaps- og kontormedarbeider

Medarbeideren vil få oppgaver innen:

- Regnskap – bilagsregistrering, fakturabehandling, avstemninger m.m.
- Giveroppfølging – registrering av gaver, oppdatering og vedlikehold av giverdatabase m.m.
- Kontorstøtte – innkjøp av utstyr og rekvisita, postbehandling og arkivering, sentralbord m.m.
- Forefallende kontorarbeid etter behov.

Kvalifikasjoner:

- Regnskaps- og/eller kontorpraksis
- Generelt gode datakunnskaper
- Beherske norsk og engelsk
- Erfaring med Mamut regnskapsprogram vil være en fordel

Vi ønsker oss en person som er:

- Nøyaktig og systematisk
- Serviceinnstilt og fleksibel
- Samarbeidsvillig og med godt humør

Stillingsprosent: 80%. Lønn etter avtale. Startdato: 1. mars 2007.

Den som ansettes må kunne være lojal mot Caritas' katolske grunnsyn. Nærmere opplysninger ved henvendelse til generalsekretær Kari-Mette Eidem, tlf 23 33 43 60, E-post: kari-mette.eidem@caritas.no.

Søknad med CV sendes caritas@caritas.no, evt. Caritas Norge, Boks 5254 Majorstua, 0303 Oslo, senest 22. desember 2006.

Jesaja

Den store adventsprofeten

Av Øystein Lund

De gammeltestamentlige lesetekstene for hverdager i adventstiden gir et viktig bidrag til å forstå hva som utspiller seg i Julefeiringen når Gud stiger ned iblant oss og blir menneske i Jesus Kristus. Svært mange av disse lesetekstene er hentet fra Jesajaboken.

JESAJATEKSTER forekommer også ved alle lesningene under messene på første juledag, samt ved julevigilien. Avhengig av hvilket liturgisk år vi er inne i, dukker Jesajatekster også opp på søndagslesningene. I år er det ingen Jesajatekster blant søndagslesningene (År C), men i de to andre alternativene dukker Jesajatekster opp nesten hver søndag. Første gang Jesaja-tekstene lød, hadde de trolig en umiddelbar mening for tilhørerne – i deres samtid. Men Kirken som lever på denne siden av Jesu kors, grav, oppstandelse og himmelfart, ser dybder i Jesajas profeti som Jesaja selv ikke hadde grunnlag for å skue.

Profeten Jesaja

Profeten Jesaja levde og virket i Jerusalem i Juda (Sørriket) fra ca. 740 f. Kr. til ca. 700 f. Kr.

Jesaja refser et folk som nylig har erfart oppgangstider, men som allikevel tillater økende ulikheter mellom mennesker og lar de mektige undertrykke småkårsfolk. Han tar også til motmæle mot en overflatisk religiøsitet hvor det ikke er samsvar mellom religiøse handlinger og levd liv. Jesaja legger vekt på følgene av folkets ferd, som i ytterste konsekvens er undergang for riket, men han gir dem også håp om en velsignet fremtid – dersom de holder seg nær til Gud og lar hans veiledning prege deres ferd. I tillegg er Jesaja opptatt av de utenrikspolitiske konfliktene i sin samtid, som er preget av store politiske omskiftninger. Naboriket Israel (Nordriktet) går under som eget rike i 722, og også Juda er truet. I særlig grad er det stormakten Assyria som gjør tilværelsen uttrygg. I denne situasjonen formannes kongene i Juda å stole på Gud, og sette sin lit til at han skal fri dem ut. Men kongene er vaklevorne i så henseende.

Jesaja har et nært forhold til tempelet og det vi kaller Sion-teologi. Tempelet i Jerusalem er i gammeltestamentlig tid *ikke* et hus hvor menigheten er nærværende for å feire gudstjeneste. Tempelet var forbeholdt Herren selv, og hans tjenere prestene kunne bare nærme seg dette tempelet hvis de hadde et særskilt ærende, og da med stor respekt. Tempelet var Guds konkrete jordiske bosted, og i dette tempel finner vi en fantastisk åpning inn mot den himmelske virkelighet. I tempelet møtes himmel og jord. Det er dette Jesaja i sin kallelelsesberetning (Jes 6) opplever når han befinner seg i Jerusalems tempel. Han er i det jordiske tempel, og samtidig skuer han rett inn i Guds himmelske tronsal, der serafim lovpriser Herren som konge, og Jesaja overveldes av Guds storhet og majestet. Jesaja er der jord og himmel møtes. Hver gang vi i messen synger *sanctus* – sammen med de himmelske hærskarer og med de hellige gjennom alle tider – så er vi i Guds tempel, møtestedet mellom himmel og jord. Kristi frelsesverk gjorde at hele hans folk kan stige inn i Guds tempel – ja sammen være Guds tempel – og gjøre nærværende, og bære frem, det ene gyldige offer; Kristus selv. Samtidig foregriper vi "den himmelske liturgi som feires i den hellige stad Jerusalem, som vi er på vandring mot, der hvor Kristus sitter ved Guds høyre hånd som tjener ved helligdommen" (KKK 1090). Det nye testamente fremholder at når Kristus dør og oppstår, blir Kirken, hans legeme, til det sanne tempel.

Adventstidens lesninger

I den første adventsuken er det Sions (Jerusalems) fremtid og byens velferd som står i sentrum. Årets søndagslesning (Jer 33,14-16) kombinerer både dette motivet og Guds

Madonna og barnet med en engel
ca. 1471, Pinacoteca Nazionale, Siena.

gamle løfte om å la en Davids-ætling stå frem på Jerusalems trone. I denne uken finner vi hele fem Jesajatekster. Sion er mer enn den konkrete byen. Sion er det sted i tilværelsen hvor Gud konkret bodde blant mennesker, og hvor himmel møter jord. For å forstå hva disse tekstene taler om når de beskriver det kommende Jerusalem, må vi tilbake til Bibelens første sider. Når Herren Gud plasserer Adam og Eva i Eden, er alt såre godt. Mennesket lever i Guds nærhet, med alle de goder og velsignelser som dette fører med seg. Når de så føres ut av Eden, forsvinner nærheten til Gud. Frelshistorien er fortellingen om hvordan Gud vil gjenskape denne nærheten. Vi ser dette i folkets erfaringer med Gud, men særlig blir det tydelig når Gud konkret blir nærværende i tempelet i Jerusalem. Jerusalem blir som et slags lokalt Eden der Gud igjen bor blant menneskene. Det er en rekke tekster i Det gamle testamente som omtaler Jerusalem, og særlig det kommende Jerusalem, på en måte som sterkt minner om det opprinnelige Eden. Jerusalem blir i Bibelen på sett og vis det nye Eden. Bibelforskere som har særlig greie på tempelet i Jerusalem antar faktisk at tempelet innvendig var malt for å ligne Eden. Når bibeltekster taler om det kommende Jerusalem, taler de derfor på den ene side om det nye lokale Eden, tempelet, som etter Det nye testamente er Kirken. Samtidig peker de frem mot det himmelske Jerusalem, det endelige Eden. Brikkene faller på plass når Den hellige skrift i Bibelens siste bok taler om Det nye Jerusalem på en måte som klart gjenkaller minnet om det første Eden.

Jesajatekstene i første adventsuke forteller om Jerusalems, og dermed Guds folks, lyse fremtid, på tross av at de nå erfarer trengsler. I denne første uken finner vi også den kjente Messiasprofetien i Jes 11,1-9, der skuddet fra Isais stubb (messias) skaper en ny tid, og ikke uventet blir det hele lokalisert til Jerusalem (v. 9: "mitt hellige fjell").

Andre søndag i advent innledes med en lesning fra Baruks bok (kp 5). Denne teksten har mye til felles med Jesajatekster i kapittel 40 og utover. I denne uken er hele fem av seks GT-tekster hentet fra Jesajaboken.

Motivet i denne adventsuken er etableringen av en vei for folket, og ørkenforvandling. Her må vi imidlertid gå tilbake til oppbygningen av Jesajaboken.

Mellom kapittel 39 og 40 skjer det en markant endring i tematikk og tone. Før dette skillet handler boken hovedsakelig om Jesajas egen tid, mens fra kapittel 40 handler boken om tiden etter Jerusalems fall (589 f. Kr.)

– mer enn hundre år etter Jesajas død. Når kapittel 40 tar til, befinner leseren seg i et mareritt. Byen, Jerusalem, er falt. Folkets situasjon er elendig, og deres trosgrunnlag og gudsforhold er grunnleggende rokket. De følgende seksten kapitlene handler om denne tiden. For å beskrive folkets nød og trengsel bruker Jesajaboken bildet av den veiløse ørken. Folket blir imidlertid forespeilet at Herren selv vil stige ned til deres ørken-situasjon, forvandle denne og legge veier i folkets liv – Guds veier – veier som folket blir oppfordret til å vandre. Ordene fra Jes 40:3 om røsten som roper ut at Herrens vei skal etableres i ørkenen, er den eneste gammeltestamentlige tekst som gjengis i alle de fire evangeliene. I alle evangeliene er det Johannes døperen som med disse ordene forbereder Jesu offentlige fremtreden. I Jesajaboken er det Gud selv som kommer på den omtalte veien. Når Johannes roper ut de samme ordene, forventer tilhørerne at det også her er tale om Gud selv. Når det så er Jesus som kommer på Herrens vei, understreker det at Jesus fremstår som Gud selv. Jesus – som selv er veien, sannheten og livet – viser seg å være Gud selv.

Detalj, fra: Kristi fødsel. 1475, Pinacoteca Nazionale, Siena.

3. søndag i advent gir en ny aksentforskyvning. I denne siste uken før jul (4. søndag i advent faller i år på julaften) er det den ventede frelser-skikkelsen, beskrevet som Davids etterkommer, som står i fokus. Av tekstene her er det kun én Jesajatekst, nemlig den kjente teksten om jomfruen som skal føde og sønnen som skal kalles Immanuel (Jes 7,10-14). Denne Jesajateksten er en viktig tekst for kirken, og en tekst som lest kristologisk understreker Marias jomfruelige unnfangelse av Jesus. Også selve Immanuel-navnet får en egen klang når det leses på kristen bakgrunn. For det er riktig at en rimelig oversettelse av den hebraiske ordlyden er «Gud er med oss». Men navnet kan også oversettes «Gud er hos oss», og det var jo nettopp det som var realiteten i Jesus Kristus fra Nasaret.

Om den liturgiske kalenderen

2007 (år C)

Av p. Oddvar Moi

BROEN TRYKKER I DETTE NUMMER

den liturgiske kalender for 2007. Den oppgir hvilke messer som feires hver dag hele året og hvilke bibeltekster som leses. Kirkeåret fra 1. søndag i advent i år til 1. søndag i advent 2007 har tekster fra ÅR C for søndager og ÅR 1 for hverdager.

Prestene som leser messen trenger tekstene som står i denne kalenderen, men også bønnene som hører til hver messe. Bønnene for hver messe er de samme for hvert år, og skifter ikke etter år A, B og C, slik tekstene gjør. I Norge (og i de fleste andre land) har vi en god liten Messebok for alle søndager og andre fester og høytider. Denne vil være til stor hjelp for alle katolikker, og man kan få kjøpt den på flere språk i St. Olav bokhandel, den norske sikkert også i sin egen menighet.

Søndagsmessene er selvsagt de viktigste, og da skal alle katolikker, så sant de har mulighet til det, delta i messen. Også i denne kalenderen er det tydelig at søndagene er de mest sentrale, og ved hjelp av denne oversikten kan man være forberedt på hvilken kirkelig dag eller høytidsdag som feires en gitt søndag, og hvilke tekster som skal leses.

Et viktig prinsipp for tekstene i messen er at det er evangeliet som er viktigst. De andre tekstene er så valgt ut for å understreke et tema i evangeliet. På søndagene i det alminnelige kirkeåret er det bare første lesning som bevisst har samme tema som evangeliet, mens andre lesning oftest går fortløpende gjennom et skrift i Bibelen. Det er alltid en god idé å forberede seg til søndagsmessen ved å lese tekstene på forhånd,

og så reflektere litt over hvilket budskap man da oppfatter.

En messe består alltid av to hovedelementer; ordets del og nattverdens del. I praksis er det vel slik at ordets del er lettest å gripe "fra utsiden" – slik at man også kan forberede seg på forhånd, eller man kan lese tekstene om igjen etterpå – mens nattverdens del i større grad krever at man er til stede i messen. Og ikke bare at man er fysisk tilstede, man må også rette sin oppmerksomhet mot det som skjer ved alteret, og delta aktivt i den liturgiske handlingen.

I tillegg til at hver søndag har et navn – over halvparten av dem er nummerert som alminnelige søndager – er det også deler av året som har spesielle temaer. Disse periodene av året er advent (*forberedelsen til Jesu komme*), juletiden, fastetiden (*forberedelsen til påskefeiringen*), selve påskedagene (*påskens hellige triduum, kirkeårets sentrum*) og påsketiden (*som varer i hele 50 dager, frem til og med pinse*). Disse ulike periodene i kirkeåret har sin helt spesielle karakter, og det er i stor grad denne variasjonen som gjør det så berikende å leve i Kirken. Her møter vi nemlig både sorg og glede, fødsel og død, lidelse og seier over mørkets krefter; det vi opplever gjennom kirkeåret blir til stor hjelp for oss i våre egne livs ulike faser.

Det som også gjør kirkeåret ekstra rikt, og som jeg så langt ikke har nevnt, er alle helgendagene som markeres hvert år. Vi markerer godt over hundre slike dager i året og de kommer i fire kategorier: Noen få av dem er høytider (*for eksempel Marias opptagelse til himmelen, 15. august,*

og den hellige Olav, 29. juli), andre er fester (*for eksempel alle apostlene – bortsett fra Peter og Paulus, 29. juni som er høytid*), de fleste er vanlige (obligatoriske) minnedager og noen er valgfrie minnedager (*som man kan velge om man vil markere eller ikke*). Disse helgenene som vi slik markerer hvert år, beriker oss; vi inspireres og utfordres av deres liv, og får hjelp av deres omsorg og forbønn.

Noen lurer kanskje på hvorfor vi må lage en liturgisk kalender for hvert år, kirkeåret er vel det samme fra år til år? Det er riktig at prinsippene er de samme hvert år, bare sjelden kommer det til nye minnedager e.l. Men samtidig er det slik at kalenderen forandres hvert år, på den måten at ukedagene får ulik dato, og dessuten regnes påskefeiringen ut etter helt egne regler. Kirkeåret er også bygd opp etter et system der noen dager er viktigere enn andre, for eksempel faller alltid minnedager bort hvis de faller på en søndag – mens høytider gjerne er viktigere enn søndagen og erstatter en alminnelig søndag. Disse reglene er ganske innfløkte og derfor lager på den ene siden Vatikanet en liturgisk kalender for hele verden, pluss at hvert land også lager sin egen kalender.

Hvert land eller bispedømme lager sin egen kalender fordi noen helgendager eller andre markeringer (f.eks. innvielsen av domkirken og biskopens ordinasjonsdag) er særegne for et land. I Norge feirer vi bl.a. flere norske og nordiske helgener fra middelalderen, bl.a. Hallvard, Eystein, Sunniva og Olav, mens disse ikke minnes i andre land.

Liturgisk kalender 2007 (År C)

Broen bringer her liturgisk kalender for 2007. Den oppgir de bibeltekster som brukes som lesninger under messene. Kirkeåret fra 1. søndag i advent 2006 til 1. søndag i advent 2007 har lesetekster fra ÅR C og (hverdager:) år I. Forkortelsene finner du forklart foran i din norske Bibel. Enkelte tekster er tatt fra den del av Det gamle testamente som ikke er inkludert i de fleste protestantiske Bibler – de deuterokanoniske bøker (apokryfene). Det finnes én bibelutgave som har med disse, og apokryfene er også utgitt separat. Tekstene på en vanlig søndag står i denne rekkefølge: Lesning fra Det gamle testamente - lesning fra Det nye testamente - evangelielesning. På hverdager

er det kun to tekster, medregnet evangelielesningen. Husk at alle søndager har kirkeplikt, dessuten Jul (midnattsmessen eller den 25. om dagen) og Kristi Himmelfart. I mange land er det kirkeplikt på flere dager, som for eksempel 1. januar. Alle dager med kirkeplikt, samt faste- og abstinensdager, står med **fet** skrift. Dager som er angitt med STORE BOKSTAVER er søndager, festdager eller høytider. Høytidsdager er i tillegg markert med **rødt**. Spesielle kommentarer, for eksempel forhold som gjelder et enkelt kirke-distrikt, skrives i kursiv. Det står angitt hvilke helgener som skal minnes på den enkelte dag. Dersom helgennavnet står i parentes, er minnedagen valgfri.

Sterne (*) etter helgennavn betyr at man kan velge valgfri minnedagslesning. Denne finnes på internett: www.katolsk.no. Der en nordisk helgen er obligatorisk minnedag, nevnes ikke det som i andre land er obligatorisk eller valgfri minnedag. På lørdager som ikke er fest- eller høytidsdager, kan man minnes jomfru Maria. Kalenderen er, med to unntak, gyldig for alle tre kirke-distrikt i Norge. De to unntakene gjelder Tromsø Stift, som feirer Herrens Åpenbaring og Maria opptagelse i Himmelen på en annen dag (nærmeste søndag) enn i de to andre kirke-distriktene, som feirer disse på angitt dato, henholdsvis 6. januar og 15. august.

Januar

- Man 1** **GUDES HELLIGE MOR MARIA** (Oktavdag for julen). Verdensdagen for fred - 4 Mos 6,22-27; Gal 4,4-7; Luk 2,16-21
Tidebønn for uke 1
- Tir 2** De hellige Basilios og Gregorios - 1 Joh 2,22-28; Joh 1,19-28
- Ons 3** (Jesu hellige navn) - 1 Joh 2,29-3,6; Joh 1,29-34
- Tor 4** 1 Joh 3,7-10; Joh 1,35-42
- Fre 5** 1 Joh 3,11-21; Joh 1,43-51
- Lør 6** **HERRENS ÅPENBARING** Jes 60,1-6; Ef 3,2-3a.5-6; Matt 2,1-12. I Tromsø Stift feires Herrens åpenbaring søndag 7. januar
Tidebønn for uke 2
- SØN 7** **HERRENS DÅP** Jes 40,1-5,9-11; Tit 2,11-14; 3,4-7; Luk 3,15-16.21-22. I Tromsø Stift feires Herrens dåp mandag 8. januar
Tidebønn for uke 1
- Man 8** (Den hellige Torfinn) - Hebr 1,1-6; Mark 1,14-20
- Tir 9** Hebr 2,5-12; Mark 1,21-28
- Ons 10** Hebr 2,14-18; Mark 1,29-39
- Tor 11** Hebr 3,7-14; Mark 1,40-45
- Fre 12** Hebr 4,1-5,11; Mark 2,1-12
- Lør 13** (Den hellige Hilaris) - Hebr 4,12-16; Mark 2,13-17
Tidebønn for uke 2
- SØN 14** **2. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** Jes 62,1-5; 1 Kor 12,4-11; Joh 2,1-11
- Man 15** Hebr 5,1-10; Mark 2,18-22
- Tir 16** Hebr 6,10-20; Mark 2,23-28
- Ons 17** Den hellige Antonius - Hebr 7,1.3.15-17; Mark 3,1-6
- Tor 18** Hebr 7,25-8,6; Mark 3,7-12
- Fre 19** Den hellige Henrik av Finland* - Hebr 8,6-13; Mark 3,13-19
- Lør 20** (Den hellige Fabian) (Den hellige Sebastian) - Hebr 9,1-3.11-14; Mark 3,20-21.
Tidebønn for uke 3
- SØN 21** **3. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** Neh 8,1b-4a.5-6.8-10; 1 Kor 12,12-30 (kortere: 1 Kor 12,12-14.27); Luk 1,1-4; 4,14-21
- Man 22** (Den hellige Vincent*) - Hebr 9,15.24-28; Mark 3,22-30
- Tir 23** Hebr 10,1-10; Mark 3,31-35
- Ons 24** Den hellige Frans av Sales - Hebr 10,11-18; Mark 4,1-20
- Tor 25** APOSTELEN PAULUS' OMVENDELSE - Apg 22,3-16 eller Apg 9,1-22; Mark 16,15-18
- Fre 26** I Trondheim Stift: DEN HELLIGE EYSTEIN. I Oslo Katolske Bispedømme og Tromsø Stift: (Den hellige Eystein) - Hebr 10,32-39; Mark 4,26-34
- Lør 27** (Den hellige Angela Merici) (De hellige Timoteus og Titus: 2 Tim 1,1-8 eller Tit 1,1-5; Luk 10,1-9) - Hebr 11,1-2,8-19; Mark 4,35-41
Tidebønn for uke 4
- SØN 28** **4. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** Jer 1,4-5.17-19; 1 Kor 12,30b-13,13 (kortere: 1 Kor 13,4-13); Luk 4,21-30
- Man 29** Hebr 11,32-40; Mark 5,1-20
- Tir 30** Hebr 12,1-4; Mark 5,21-43
- Ons 31** Den hellige Johannes Bosco* - Hebr 12,4-7.11-15; Mark 6,1-6

Februar

- Tor 1** Hebr 12,18-19.21-24; Mark 6,7-13
- Fre 2** **HERRENS FREMSTILLING I TEMPELET** Mal 3,1-4 eller Hebr 2,14-18; Luk 2,22-40 (kortere: 22-32)
Kirkevigselfest i Vår Frue, Tromsø
- Lør 3** Den hellige Ansgar* - Hebr 13,15-17.20-21; Mark 6,30-34 Kirkevigselfest i Tromsø stift
Tidebønn for uke 1
- SØN 4** **5. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** Jes 6,1-2a.3-8; 1 Kor 15,1-11 (kortere: 1 Kor 15,3-8.11); Luk 5,1-11
- Man 5** Den hellige Agathe - 1 Mos 1,1-19; Mark 6,53-56
- Tir 6** Den hellige Paul Miki og hans ledsagere - 1 Mos 1,20-2,4; Mark 7,1-13
- Ons 7** 1 Mos 2,4b-9.15-17; Mark 7,14-23
- Tor 8** (Den hellige Hieronymus Emiliani) (Den hellige Josefina Bakhita) - 1 Mos 2,18-25; Mark 7,24-30
- Fre 9** 1 Mos 3,1-8; Mark 7,31-37
- Lør 10** Den hellige Scholastica - 1 Mos 3,9-24; Mark 8,1-10
Tidebønn for uke 2
- SØN 11** **6. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** Jer 17,5-8; 1 Kor 15,12.16-20; Luk 6,17.20-26
- Man 12** 1 Mos 4,1-15.25; Mark 8,11-13
- Tir 13** 1 Mos 6,5-8; 7,1-5.10; Mark 8,14-21
- Ons 14** **DE HELLIGE KYRILLOS OG METHODIOS** - VERNEHELGENER FOR EUROPA - Apg 13,46-49; Luk 10,1-9
- Tor 15** 1 Mos 9,1-13; Mark 8,27-33
- Fre 16** 1 Mos 11,1-9; Mark 8,34-9,1
- Lør 17** (De syv stiftene av servitterordenen) - Hebr 11,1-7; Mark 9,2-13
Tidebønn for uke 3
- SØN 18** **7. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** 1 Sam 26,2.7-9.12-13.22-23; 1 Kor 15,45-49; Luk 6,27-38
- Man 19** Sir 1,1-8; Mark 9,14-29
- Tir 20** Sir 2,1-11; Mark 9,30-37
Tidebønn for uke 4
- Ons 21** **Askeonsdag - faste- og abstinens** - Joel 2,12-18; 2 Kor 5,20-6,2; Matt 6,1-6.16-18
- Tor 22** APOSTELEN PETERS STOL 1 Pet 5,1-4; Matt 16,13-19
- Fre 23** Jes 58,1-9a; Matt 9,14-15
- Lør 24** Jes 58,9b-14; Luk 5,27-32
Tidebønn for uke 1
- SØN 25** **1. SØNDAG I FASTEN** 5 Mos 26,4-10; Rom 10,8-13; Luk 4,1-13
- Man 26** 3 Mos 19,1-2.11-18; Matt 25,31-46
- Tir 27** Jes 55,10-11; Matt 6,7-15
- Ons 28** Jona 3,1-10; Luk 11,29-32

Mars

- Tor 1** Est 14,1.3-5.9-10; Matt 7,7-12
- Fre 2** Esek 18,21-28; Matt 5,20-26
- Lør 3** 5 Mos 26,16-19; Matt 5,43-48
Tidebønn for uke 2
- SØN 4** **2. SØNDAG I FASTEN** 1 Mos 15,5-12.17-18; Fil 3,17-4,1 (kortere: Fil 3,20-4,1); Luk 9,28b-36
- Man 5** Dan 9,4b-10; Luk 6,36-38
- Tir 6** Jes 1,10.16-20; Matt 23,1-12
- Ons 7** Jer 18,18-20; Matt 20,17-28
- Tor 8** Jer 17,5-10; Luk 16,19-31
- Fre 9** 1 Mos 37,3-4.12-13a.17b-28; Matt 21,33-43.45-46
- Lør 10** Mi 7,14-15.18-20; Luk 15,1-3.11-32
Tidebønn for uke 3
- SØN 11** **3. SØNDAG I FASTEN** 2 Mos 3,1-8a.13-15; 1 Kor 10,1-6.10-12; Luk 13,1-9 *Eller fra år A:* 2 Mos 17,3-7; Rom 5,1-2.5-8; Joh 4,5-42 (eller 5-15.19b-26.39a.40-42)
- Man 12** 2 Kong 5,1-15a; Luk 4,24-30
- Tir 13** Dan 3,25.34-43; Matt 18,21-35
- Ons 14** 5 Mos 4,1.5-9; Matt 5,17-19
- Tor 15** Jer 7,23-28; Luk 11,14-23
- Fre 16** Hos 14,2-10; Mark 12,28b-34
- Lør 17** Hos 6,1-6; Luk 18,9-14
Tidebønn for uke 4
- SØN 18** **4. SØNDAG I FASTEN** - Jos 5,9a.10-12; 2 Kor 5,17-21; Luk 15,1-3.11-32
Eller fra år A: 1 Sam 16,1b.6-7.10-13a; Ef 5,8-14; Joh 9,1-41 (eller 1.6-9.13-17.34-38)
- Man 19** **DEN HELLIGE JOSEF, JOMFRU MARIAS BRUDGOM** - 2 Sam 7,4-5a.12-14a.16; Rom 4,13.16-18.22; Matt 1,16.18-21.24a eller Luk 2,41-51a
- Tir 20** Esek 47,1-9.12; Joh 5,1-16
- Ons 21** Jes 49,8-15; Joh 5,17-30
- Tor 22** 2 Mos 32,7-14; Joh 5,31-47
- Fre 23** Visd 2,1a.12-22; Joh 7,1-2.10.25-30
- Lør 24** Jer 11,18-20; Joh 7,40-53
Tidebønn for uke 1
- SØN 25** **5. SØNDAG I FASTEN** Jes 43,16-21; Fil 3,8-14; Joh 8,1-11 *Eller fra år A:* Esek 37,12b-14; Rom 8,8-11; Joh 11,1-45 (kortere: Joh 11,3-7.17.20-27.33b-45)
- Man 26** **HERRENS BEBUDELSE** Jes 7,10-14; Hebr 10,4-10; Luk 1,26-38
- Tir 27** 4 Mos 21,4-9; Joh 8,21-30
- Ons 28** Dan 3,14-20.49-50.91-92.95; Joh 8,31-42
- Tor 29** 1 Mos 17,3-9; Joh 8,51-59
- Fre 30** Jer 20,10-13; Joh 10,31-42
- Lør 31** Esek 37,21-28; Joh 11,45-56
Tidebønn for uke 2

April

- SØN 1 PALMESØNDAG** Luk 19,28-40; Jes 50,4-7; Fil 2,6-11; Luk 22,14-23,56 (kortere: Luk 23,1-49)
- Man 2 Jes 42,1-7; Joh 12,1-11
- Tir 3 Jes 49,1-6; Joh 13,21-33,36-38
- Ons 4 Jes 50,4-9a; Matt 26,14-25
- Tor 5 SKJÆRTORS DAG - Oljevigselsmessen: Jes 61,1-3a,6a,8b-9; Ap 1,5-8; Luk 4,16-21
- Påskens hellige triduum begynner**
Aftenmessen til minne om Herrens hellige nattverd: 2 Mos 12,1-8,11-14; 1 Kor 11,23-26; Joh 13,1-15
- Fre 6 Langfredag - Jes 52,13-53,12; Hebr 4,14-16; 5,7-9; Joh 18,1-19,42
- Lør 7 Ingen messe om dagen; påskennattsmessen kan begynne før midnatt. **Påskemesseplikten oppfylles påskenen eller -dag.**
- PÅSKEVIGILIEN** - 1 Mos 1,1-2,2 (kortere: 1 Mos 1,1,26-31a); 1 Mos 22,1-18 (kortere: 1 Mos 22,1-2,9a,10,13,15-18); 2 Mos 14,5-15,1a; Jes 54,5-14; Jes 55,1-11; Bar 3,9-15,32-4,4; Esek 36,16-17a,18-28; Rom 6,3-11; Luk 24,1-12
Tidebønn for uke 1
- SØN 8 PÅSKEDAG** Apg 10,34a,37-43; Kol 3,1-4 eller 1 Kor 5,6b-8; Joh 20,1-9 eller Luk 24,1-12
- Man 9 MANDAG I PÅSKEOKTAVEN Apg 2,14,22-33; Matt 28,8-15
- Tir 10 TIRSDAG I PÅSKEOKTAVEN Apg 2,36-41; Joh 20,11-18
- Ons 11 ONSDAG I PÅSKEOKTAVEN Apg 3,1-10; Luk 24,13-35
- Tor 12 TORSDAG I PÅSKEOKTAVEN Apg 3,11-26; Luk 24,35-48
- Fre 13 FREDAG I PÅSKEOKTAVEN Apg 4,1-12; Joh 21,1-14
- Lør 14 LØRDAG I PÅSKEOKTAVEN Apg 4,13-21; Mark 16,9-15
Tidebønn for uke 2
- SØN 15 2. SØNDAG I PÅSKETIDEN (MISKUNNS-SØNDAGEN)** Apg 5,12-16; Ap 1,9-11a,12-13,17-19; Joh 20,19-31
- Man 16 Den hellige Magnus - Apg 4,23-31; Joh 3,1-8
- Tir 17 Apg 4,32-37; Joh 3,7b-15
- Ons 18 Apg 5,17-26; Joh 3,16-21
- Tor 19 Apg 5,27-33; Joh 3,31-36
Årsdagen for pavevalget
- Fre 20 Apg 5,34-42; Joh 6,1-15.
- Lør 21 (Den hellige Anselm av Canterbury) - Apg 6,1-7; Joh 6,16-21
Tidebønn for uke 3
- SØN 22 3. SØNDAG I PÅSKETIDEN** Apg 5,27b-32,40b-41; Ap 5,11-14; Joh 21,1-19 (kortere: Joh 21,1-14)
- Man 23 (Den hellige Adalbert) (Den hellige Georg*) Apg 6,8-15; Joh 6,22-29
- Tir 24 (Den hellige Fidelis av Sigmaringen) - Apg 7,51-8,1a; Joh 6,30-35
- Ons 25 EVANGELISTEN MARKUS - 1 Pet 5,5b-14; Mark 16,15-20
- Tor 26 Apg 8,26-40; Joh 6,44-51
- Fre 27 Apg 9,1-20; Joh 6,52-59
- Lør 28 (Den hellige Peter Chanel) (Den hellige Louis M. Grignon de Montfort) - Apg 9,31-42; Joh 6,60-69
Tidebønn for uke 4
- SØN 29 4. SØNDAG I PÅSKETIDEN** Apg 13,14,43-52; Ap 7,9,14b-17; Joh 10,27-30
Bønnedag for kall
- Man 30 (Den hellige Pius V) - Apg 11,1-18; Joh 10,11-18 (i år B/C; Joh 10,1-10)

Mai

- Tir 1 (Den hellige Josef håndverkeren: 1 Mos 1,26-2,3 eller Kol 3,14-15,17,23-24; Matt 13,54-58) - Apg 11,19-26; Joh 10,22-30
- Ons 2 Den hellige Athanasius - Apg 12,24-13,5a; Joh 12,44-50
- Tor 3 DE HELLIGE APOSTLER FILIP OG JAKOB 1 Kor 15,1-8; Joh 14,6-14
- Fre 4 Apg 13,26-33; Joh 14,1-6
- Lør 5 Apg 13,44-52; Joh 14,7-14
Tidebønn for uke 1
- SØN 6 5. SØNDAG I PÅSKETIDEN** Apg 14,21b-27; Ap 21,1-5a; Joh 13,31-33a,34-35
- Man 7 Apg 14,5-18; Joh 14,21-26
- Tir 8 Apg 14,19-28; Joh 14,27-31a
- Ons 9 Apg 15,1-6; Joh 15,1-8
- Tor 10 Apg 15,7-21; Joh 15,9-11
- Fre 11 Apg 15,22-31; Joh 15,12-17
- Lør 12 (De hellige Nereus og Achilleus) (Den hellige Pancratius) - Apg 16,1-10; Joh 15,18-21
Tidebønn for uke 2
- SØN 13 6. SØNDAG I PÅSKETIDEN** Apg 15,1-2,22-29; Ap 21,10-14,22-23; Joh 14,23-29
- Man 14 APOSTELEN MATTIAS - Apg 1,15-17,20-26; Joh 15,9-17
- Tir 15 Den hellige Hallvard - Apg 16,22-34; Joh 16,5-11
- Ons 16 Apg 17,15,22-18,1; Joh 16,12-15
- Tor 17 KRISTI HIMMELFART** - Apg 1,1-11; Ef 1,17-23 eller Hebr 9,24-28; 10,19-23; Luk 24,46-53
- Fre 18 Den hellige Erik* - Apg 18,9-18; Joh 16,20-23a
- Lør 19 Apg 18,23-28; Joh 16,23b-28
Tidebønn for uke 3
- SØN 20 7. SØNDAG I PÅSKETIDEN** Apg 7,55-60; Ap 22,12-14,16-17,20; Joh 17,20-26
- Man 21 (Den hellige Kristoffer Magallanes og ledsagere) - Apg 19,1-8; Joh 16,29-33
- Tir 22 (Den hellige Rita av Cascia) - Apg 20,17-27; Joh 17,1-11a
- Ons 23 Apg 20,28-38; Joh 17,11b-19
- Tor 24 Apg 22,30,23,6-11; Joh 17,20-26
- Fre 25 (Den hellige Beda den Ærverdige) (Den hellige Gregor VII) (Den hellige Maria Magdalena de'Pazzi) - Apg 25,13b-21; Joh 21,15-19.
- Lør 26 Den hellige Filip Neri - Apg 28,16-20,30-31; Joh 21,20-25
- PINSEVIGILIEN** 1 Mos 11,1-9 eller 2 Mos 19,3-8a,16-20 eller Esek 37,1-14 eller Joel 3,1-5; Rom 8,22-27; Joh 7,37-39
- SØN 27 PINSEDAG** Apg 2,1-11; Rom 8,8-17; Joh 20,19-23 Eller fra år A: Apg 2,1-11; 1 Kor 12,3b,7-12-13; Joh 20,19-23
Tidebønn for uke 4
- Man 28 Leserekke fra uke 8 begynner - Sir 17,24-29; Mark 10,17-27
- Tir 29 Sir 35,1-12; Mark 10,28-31
- Ons 30 Sir 36,1-2,4-5,10-17; Mark 10,32-45
- Tor 31 JOMFRU MARIAS GJESTING HOS ELISABETH Sef 3,14-18a eller Rom 12,9-16b; Luk 1,39-56

Juni

- Fre 1 Den hellige Justin - Sir 44,1,9-15; Mark 11,11-25
- Lør 2 (De hellige Marcellinus og Peter) - Sir 51,18-28; Mark 11,27-33
Tidebønn for uke 1
- SØN 3 DEN HELLIGE TREENIGHET** Ordsp 8,22-31; Rom 5,1-5; Joh 16,12-15
- Man 4 Tob 1,1a,1c,3a; 2,1b-8; Mark 12,1-12
- Tir 5 Den hellige Bonifatius* - Tob 2,9-21; Mark 12,13-17
- Ons 6 (Den hellige Norbert) - Tob 3,1-12,24-25; Mark 12,18-27
- Tor 7 Tob 6,11-12a; 7,1-2a,9-16; 8,4-10; Mark 12,28-34
- Fre 8 Tob 11,4-14; Mark 12,35-37
- Lør 9 (Den hellige Efreim) - Tob 12,1,5-19,24a; Mark 12,38-44
Tidebønn for uke 2
- SØN 10 FESTEN FOR KRISTI LEGEME OG BLOD** 1 Mos 14,18-20; 1 Kor 11,23-26; Luk 9,11b-17
- Man 11 Apostelen Barnabas - Apg 11,21b-26; 13,1-3; Matt 10,7-13; 2 Kor 1,1-7; Matt 5,1-12
- Tir 12 2 Kor 1,18-22; Matt 5,13-16
- Ons 13 Den hellige Antonius av Padova* - 2 Kor 3,4-11; Matt 5,17-19
- Tor 14 2 Kor 3,15-4,1,3-6; Matt 5,20-26
- Fre 15 **JESU HJERTEFEST** - Esek 34,11-16; Rom 5,5-11; Luk 15,3-7
- Lør 16 Jomfru Marias rene hjerte - Jes 61,9-11; Luk 2,41-51
Tidebønn for uke 3
- SØN 17 11. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** 2 Sam 12,7-10,13; Gal 2,16,19-21; Luk 7,36-8,3 (kortere: Luk 7,36-50)
- Man 18 2 Kor 6,1-10; Matt 5,38-42
- Tir 19 (Den hellige Romualdus) - 2 Kor 8,1-9; Matt 5,43-48
- Ons 20 2 Kor 9,6-11; Matt 6,1-6,16-18
- Tor 21 Den hellige Aloysius Gonzaga* - 2 Kor 11,1-11; Matt 6,7-15
- Fre 22 (Den hellige Paulinus av Nola) (De hellige John Fisher og Thomas More) - 2 Kor 11,18,21b-30; Matt 6,19-23
- Lør 23 2 Kor 12,1-10; Matt 6,24-34
- VIGILIEN til JOHANNES DØPERENS FØDSEL** Jer 1,4-10; 1 Pet 1,8-12; Luk 1,5-17
Tidebønn for uke 4
- SØN 24 JOHANNES DØPERENS FØDSEL** Jes 49,1-6; Apg 13,22-26; Luk 1,57-66,80
- Man 25 1 Mos 12,1-9; Matt 7,1-5
- Tir 26 1 Mos 13,2,5-18; Matt 7,6,12-14
- Ons 27 (Den hellige Kyrillos av Alexandria) - 1 Mos 15,1-12,17-18; Matt 7,15-20
- Tor 28 Den hellige Ireneus* - 1 Mos 16,1-12,15-16 (kortere: 6b-12,15-16); Matt 7,21-29
- VIGILIEN til DE HELLIGE APOSTLER PETER OG PAULUS** Apg 3,1-10; Gal 1,11-20; Joh 21,15-19
- Fre 29 **DE HELLIGE APOSTLER PETER OG PAULUS** Apg 12,1-11; 2 Tim 4,6-8,17-18; Matt 16,13-19
- Lør 30 (Kirkens første martyrer i Roma*) - 1 Mos 18,1-15; Matt 8,5-17
Tidebønn for uke 1

Nye bestemmelser:

Norsk katolsk bisperåd har på sitt møte i Oslo i Oktober 2006 bestemt at flere av årets festdager nå skal feires på den dag de faller på (altså ikke flyttes til nærmeste søndag). For OKB og Trodheim Stift gjelder dette festen for Hellig Olav, Peter og Paulus, Marias opptagelse til himmelen, Allehelgensdag og Epifani. For Tromsø Stift gjelder samme forhold, med to unntak: Jomfru Marias opptagelse til himmelen og Epifani feires fremdeles søndag. Grunnet sistnevnte forhold, avviker også Herrens Døp, som i Tromsø Stift feires mandag 8. januar.

Bisperådet bekreftet samtidig at kirkeplikt utenom søndagene kun gjelder juledag og Kristi Himmelfartsdag.

Juli

- SØN 1 13. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
1 Kong 19,16b-19-21; Gal 5,1,13-18; Luk 9,51-62
- Man 2 1 Mos 18,16-33; Matt 8,18-22
- Tir 3 APOSTELEN THOMAS - Ef 2,19-22; Joh 20,24-29
- Ons 4 (Den hellige Elisabeth av Portugal) - 1 Mos 21,5,8-20; Matt 8,28-34
- Tor 5 (Den hellige Antonius M. Zaccaria) - 1 Mos 22,1-19; Matt 9,1-8
- Fre 6 (Den hellige Maria Goretti*) - 1 Mos 23,1-4,19,24,1-8,62-67; Matt 9,9-13
- Lør 7 1 Mos 27,1-5,15-29; Matt 9,9-13
Tidebønn for uke 2
- SØN 8 14. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
Jes 66,10-14c; Gal 6,14-18; Luk 10,1-12,17-20
(kortere: Luk 10,1-9)
- Man 9 (Den hellige Augustin Zhao Rong og hans ledsagere) - 1 Mos 28,10-22a; Matt 9,18-26
- Tir 10 Den hellige Knut – Danmarks vernehelgen*
1 Mos 32,22-32; Matt 9,32-38
- Ons 11 DEN HELLIGE BENEDIKT – VERNEHELGEN FOR EUROPA - Ordsp 2,1-9; Matt 19,27-29
- Tor 12 1 Mos 44,18-21,23b-29,45,1-5; Matt 10,7-15
- Fre 13 (Den hellige Henrik) - 1 Mos 46,1-7,28-30; Matt 10,16-23
- Lør 14 (Den hellige Camillus av Lellis) - 1 Mos 49,29-32,50,15-26a; Matt 10,24-33
Tidebønn for uke 3
- SØN 15 15. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
5 Mos 30,10-14; Kol 1,15-20; Luk 10,25-37
- Man 16 (Jomfru Maria av Karmelberget: Sak 2,14-17; Matt 12,46-50) - 2 Mos 1,8-14,22; Matt 10,34-11,1
- Tir 17 2 Mos 2,1-15a; Matt 11,20-24
- Ons 18 2 Mos 3,1-6,9-12; Matt 11,25-27
- Tor 19 2 Mos 3,13-20; Matt 11,28-30
- Fre 20 Den hellige Thorlák* - 2 Mos 11,10-12,14; Matt 12,1-8
- Lør 21 (Den hellige Laurentius av Brindisi) - 2 Mos 12,37-42; Matt 12,14-21
Tidebønn for uke 4
- SØN 22 16. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
1 Mos 18,1-10a; Kol 1,24-28; Luk 10,38-42
- Man 23 DEN HELLIGE BIRGITTA – VERNEHELGEN FOR EUROPA - Gal 2,19-20; Joh 15,1-8
- Tir 24 (Den hellige Charbel Makhlouf) - 2 Mos 14,21-15,1; Matt 12,46-50
- Ons 25 APOSTELEN JAKOB - 2 Kor 4,7-15; Matt 20,20-28; Matt 13,10-17
- Tor 26 De hellige Joakim og Anna - 2 Mos 19,1-2,9-11; Matt 13,10-17
- Fre 27 2 Mos 20,1-17; Matt 13,18-23
- Lør 28 2 Mos 24,3-8; Matt 13,24-30
Tidebønn for uke 1
- SØN 29 OLAV DEN HELLIGE – OLSOK** - Visd 10,10-14; Jak 1,2-4,12; Matt 16,24-28
- Man 30 (Den hellige Peter Krysologus) - 2 Mos 32,15-24,30-34; Matt 13,31-35
- Tir 31 Den hellige Ignatius av Loyola - 2 Mos 33,7-11; 34,5b-9,28; Matt 13,36-43

August

- Ons 1 Den hellige Alfonso Maria de' Liguori - 2 Mos 34,29-35; Matt 13,44-46
- Tor 2 (Den hellige Eusebius av Vercelli) (Den hellige Peter Julian Eymard) - 2 Mos 40,16-21,34-38; Matt 13,47-53
- Fre 3 3 Mos 23,1,4-11,15-16,27,34b-37; Matt 13,54-58
- Lør 4 Den hellige Johannes Maria Vianney - 3 Mos 25,1,8-17; Matt 14,1-12
Tidebønn for uke 2
- SØN 5 18. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
Fork 1,2,2,21-23; Kol 3,1-5,9-11; Luk 12,13-21
- Man 6 **HERRENS FORKLARELSE** - Dan 7,9-10,13-14; 2 Pet 1,16-19; Luk 9,28b-36 Kirkevigselfest i St. Olav, Oslo
- Tir 7 (Den hellige Sixtus og hans ledsagere) (Den hellige Cajetan) - 4 Mos 12,1-13; Matt 14,22-36
Kirkevigselfest i Oslo katolske Bispedømme
- Ons 8 Den hellige Dominikus - 4 Mos 13,1-2a,25; 14,1,26-29,34-35; Matt 15,21-28
- Tor 9 DEN HELLIGE TERESA BENEDICTA AV KORSET (Edith Stein) – VERNEHELGEN FOR EUROPA - Hos 2,16b,17b,21-22; Matt 25,1-13
- Fre 10 DEN HELLIGE LAURENTIUS – DIAKON OG MARTYR - 2 Kor 9,6-10; Joh 12,24-26
- Lør 11 Den hellige Klara av Assisi - 5 Mos 6,4-13; Matt 17,14-20
Tidebønn for uke 3
- SØN 12 19. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
Visd 18,6-9; Hebr 11,1-2,8-19 (kortere: Hebr 11,1-2,8-12); Luk 12,32-48 (kortere: Luk 12,35-40)
- Man 13 (Den hellige Pontian) (Den hellige Hippolyt) 5 Mos 10,12-22; Matt 17,22-27
- Tir 14 Den hellige Maximilian Kolbe* - 5 Mos 31,1-8; Matt 18,1-5,10-14
- VIGILIEN TIL JOMFRU MARIAS OPPTAGELSE I HIMMELEN** - 1 Krøn 15,3-4,15-16; 16,1-2; 1 Kor 15,54-57; Luk 11,27-28
- Ons 15 JOMFRU MARIAS OPPTAGELSE I HIMMELEN** - Åp 11,19a; 12,1-6a,10ab; 1 Kor 15,20-27; Luk 1,39-56 Tromsø Stift feirer Jomfru Marias opptagelse i himmelen søndag 12. august
- Tor 16 (Den hellige Stefan av Ungarn) - Jovs 3,7-10a,11,13-17; Matt 18,21-19,1
- Fre 17 Jovs 24,1-13; Matt 19,3-12
- Lør 18 Jovs 24,14-29; Matt 19,13-15
Tidebønn for uke 4
- SØN 19 20. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
Jer 38,4-6,8-10; Hebr 12,1-4; Luk 12,49-53
- Man 20 Den hellige Bernhard av Clairvaux - Dom 2,11-19; Matt 19,16-22
- Tir 21 Den hellige Pius X – (Den hellige Ragnvald) - Dom 6,11-24a; Matt 19,23-30
- Ons 22 Jomfru Marias dronningverdighet - Jes 9,1-6; Luk 1,26-38
- Tor 23 (Den hellige Rosa av Lima) - Dom 11,29-39a; Matt 22,1-14
- Fre 24 DEN HELLIGE BARTOLOMEUS – APOSTEL - Åp 21,9b-14; Joh 1,45-51
- Lør 25 (Den hellige Ludvig av Frankrike) (Den hellige Josef av Calasanz) - Rut 2,1-3,8-11; 4,13-17; Matt 23,1-12
Tidebønn for uke 1
- SØN 26 21. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
Jes 66,18-21; Hebr 2,5-7,11-13; Luk 13,22-30
- Man 27 Den hellige Monika - 1 Tess 1,1-5,8b-10; Matt 23,13-22
- Tir 28 Den hellige Augustin - 1 Tess 2,1-8; Matt 23,23-26
- Ons 29 Johannes Døperens martyrdød - Jer 1,17-19; Mark 6,17-29
- Tor 30 1 Tess 3,7-13; Matt 24,42-51
- Fre 31 1 Tess 4,1-8; Matt 25,1-13

September

- Lør 1 1 Tess 4,9-11; Matt 25,14-30
Tidebønn for uke 2
- SØN 2 22. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
Sir 3,19-21,30-31 [gr. 17-18,20,28-29]; Hebr 12,18-19,22-24a; Luk 14,1,7-14
- Man 3 Den hellige Gregor den Store* - 1 Tess 4,13-17; Luk 4,16-30
- Tir 4 1 Tess 5,1-6,9-11; Luk 4,31-37
- Ons 5 Kol 1,1-8; Luk 4,38-44
- Tor 6 Kol 1,9-14; Luk 5,1-11
- Fre 7 Kol 1,15-20; Luk 5,33-39
- Lør 8 JOMFRU MARIAS FØDSEL - Mi 5,1-4 eller Rom 8,28-30; Matt 1,1-16,18-23 (kortere: Matt 1,18-23)
Tidebønn for uke 3
- SØN 9 23. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
Visd 9,13-18 (gr. 13-18b); Filem 9b-10,12-17; Luk 14,25-33 *Kirkevigselfest i St. Olav, Trondheim*
- Man 10 Kol 1,24-2,3; Luk 6,6-11 *Kirkevigselfest i Trondheim Stift*
- Tir 11 Kol 2,6-15; Luk 6,12-19
- Ons 12 (Jomfru Marias hellige Navn: Gal 4,4-7 eller Ef 1,3-6,11-12; Luk 1,39-47) - Kol 3,1-11; Luk 6,20-26
- Tor 13 Den hellige Johannes Krysostomos* - Kol 3,12-17; Luk 6,27-38
- Fre 14 KORSET'S OPPHØYELSE - 4 Mos 21,4c-9 eller Fil 2,6-11; Joh 3,13-17
- Lør 15 Jomfru Marias Smertes - Hebr 5,7-9; Joh 19,25-27 eller Luk 2,33-35
Tidebønn for uke 4
- SØN 16 24. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
2 Mos 32,7-11,13-14; 1 Tim 1,12-17; Luk 15,1-32 (kortere: Luk 15,1-10)
- Man 17 (Den hellige Robert Bellarmin) - 1 Tim 2,1-8; Luk 7,1-10
- Tir 18 1 Tim 3,1-13; Luk 7,11-17
- Ons 19 (Den hellige Januarius) - 1 Tim 3,14-16; Luk 7,31-35
- Tor 20 Den hellige Kim Taegon og hans ledsagere
1 Tim 4,12-16; Luk 7,36-50
- Fre 21 EVANGELISTEN MATTEUS - Ef 4,1-7,11-13; Matt 9,9-13
Den internasjonale fredsdagen
- Lør 22 1 Tim 6,13-16; Luk 8,4-15
Tidebønn for uke 1
- SØN 23 25. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
Amos 8,4-7; 1 Tim 2,1-8; Luk 16,1-13 (kortere: Luk 16,10-13)
- Man 24 Esr 1,1-6; Luk 8,16-18
- Tir 25 Esr 6,7-8,12b,14-20; Luk 8,19-21
- Ons 26 (Den hellige Kosmas og den hellige Damian*)
Esr 9,5-9; Luk 9,1-6
- Tor 27 Den hellige Vincent av Paul - Hag 1,1-8; Luk 9,7-9
- Fre 28 (Den hellige Venceslas) (Den hellige Lorenzo Ruiz og hans ledsagere) - Hag 1,15b-2,9; Luk 9,18-22
- Lør 29 DE HELLIGE ERKEENGLER MIKAEL, GABRIEL OG RAFAEL - Dan 7,9-10,13-14 eller Åp 12,7-12a; Joh 1,47-51
Tidebønn for uke 2
- SØN 30 26. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
Amos 6,1a,4-7; 1 Tim 6,11-16; Luk 16,19-31
Caritas-søndag

Oktober

- Man 1 Den hellige Terese av Jesusbarnet* - Sak 8,1-8; Luk 9,46-50
- Tir 2 De hellige verneengler - 2 Mos 23,20-23; Matt 18,1-5.10
- Ons 3 Neh 2,1-8; Luk 9,57-62
- Tor 4 Den hellige Frans av Assisi - Neh 8,1-4a.5-6,7b-12; Luk 10,1-12
- Fre 5 Bar 1,25-22; Luk 10,13-16
- Lør 6 (Den hellige Bruno) - Bar 4,5-12.27-29; Luk 10,17-24
Tidebønn for uke 3
- SØN 7 27. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
Hab 1,2-3;2,2-4; 2 Tim 1,6-8.13-14; Luk 17,5-10
- Man 8 Jona 1,1-2.12.11; Luk 10,25-37
- Tir 9 (Den hellige Dionysius og hans ledsagere) (Den hellige Johannes Leonardi) - Jona 3,1-10; Luk 10,38-42
- Ons 10 Jona 4,1-11; Luk 11,1-4
- Tor 11 Mal 3,13-4,2a; Luk 11,5-13
- Fre 12 Joel 1,13-15;2,1-2; Luk 11,15-26
- Lør 13 Joel 4,12-21; Luk 11,27-28
Tidebønn for uke 4
- SØN 14 28. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
2 Kong 5,14-17; 2 Tim 2,8-13; Luk 17,11-19
- Man 15 Den hellige Teresa av Avila* - Rom 1,1-7; Luk 11,29-32
- Tir 16 (Den hellige Hedvig) (Den hellige Margrete Maria Alacoque) - Rom 1,16-25; Luk 11,37-41
- Ons 17 Den hellige Ignatius av Antiokia* - Rom 2,1-11; Luk 11,42-46
- Tor 18 EVANGELISTEN LUKAS - 2 Tim 4,10-17b; Luk 10,1-9
- Fre 19 (De hellige Johannes av Brebeuf, Isaak Jogues og deres ledsagere) (Den hellige Paul av korset) - Rom 4,1-8; Luk 12,1-7
- Lør 20 Rom 4,13.16-18; Luk 12,8-12
Tidebønn for uke 1
- SØN 21 29. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
2 Mos 17,8-13; 2 Tim 3,14-4,2; Luk 18,1-8
Misjons søndag
- Man 22 Rom 4,20-25; Luk 12,13-21. I Oslo katolske Bispedømme: Årsdag for bispevigselen
- Tir 23 (Den hellige Johannes av Capestrano) - Rom 5,12.15.17-19.20b-21; Luk 12,35-38
- Ons 24 (Den hellige Antonius Maria Claret) - Rom 6,12-18; Luk 12,39-48
- Tor 25 Rom 6,19-23; Luk 12,49-53
- Fre 26 Rom 7,18-25a; Luk 12,54-59
- Lør 27 Rom 8,1-11; Luk 13,1-9
Tidebønn for uke 2
- SØN 28 30. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
Sir 35,15b-17.20-22a [gr. 12-14.16-18]; 2 Tim 4,6-8.16-18; Luk 18,9-14
- Man 29 Rom 8,12-17; Luk 13,10-17
- Tir 30 Rom 8,17-25; Luk 13,18-21
- Ons 31 Rom 8,26-30; Luk 13,22-30

November

- Tor 1 **ALLEHELGENSDAG** - Åp 7,2-4.9-14; 1 Joh 3,1-3; Matt 5,1-12a
- Fre 2 Allesjeler dag - 2 Makk 12,43-46; Rom 8,31-35.37-39; Joh 14,1-6 eller Visd 3,1-9; Rom 6,3-9; Matt 25,31-46 eller Jes 25,6.7-9; 1 Kor 15,20-28 eller Rom 5,5-11; Joh 11,17-27 eller Matt 11,25-30
- Lør 3 (Den hellige Martin av Porres) - Rom 11,1-2a, 11-12,25-29; Luk 14,1.7-11
Tidebønn for uke 3
- SØN 4 31. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
- Visd 11,22-12,2; 2 Tess 1,11-2,2; Luk 19,1-10
- Man 5 Rom 11,29-36; Luk 14,12-14
- Tir 6 Rom 12,5-16a; Luk 14,15-24
- Ons 7 Rom 13,8-10; Luk 14,25-33
- Tor 8 Rom 14,7-12; Luk 15,1-10
- Fre 9 LATERANKIRKENS VIGSELSFEST - Esek 47,1-2.8-9.12 eller 1 Kor 3,9b-11.16-17; Joh 2,13-22
- Lør 10 Den hellige Leo den Store - Rom 16,3-9.15b-16.22-27; Luk 16,9-15
Tidebønn for uke 4
- SØN 11 32. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
2 Makk 7,1-2.9-14; 2 Tess 2,16-3,5; Luk 20,27-38
(kortere: Luk 20,27.34-38)
- Man 12 Den hellige Josafat - Visd 1,1-7; Luk 17,1-6
- Tir 13 Visd 2,23-3,9; Luk 17,7-10
- Ons 14 Visd 6,2-12; Luk 17,11-19
- Tor 15 (Den hellige Albert den Store) - Visd 7,22-8,1; Luk 17,20-25
- Fre 16 (Den hellige Margrete av Skottland) (Den hellige Gjertrud) - Visd 13,1-9; Luk 17,26-37
- Lør 17 Den hellige Elisabeth av Ungarn - Visd 18,14-16;19,6-9; Luk 18,1-8
Tidebønn for uke 1
- SØN 18 33. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR**
Mal 4,1-2a; 2 Tess 3,7-12; Luk 21,5-19
- Man 19 1 Mak 1,11-16.43-45.57-60.65-67; Luk 18,35-43
- Tir 20 2 Mak 16,18-31; Luk 19,1-10
- Ons 21 Jomfru Marias fremstilling i templet - Sak 2,14-17; Matt 12,46-50
- Tor 22 Den hellige Cecilia* - 1 Mak 2,15-29; Luk 19,41-44
- Fre 23 (Den hellige Klemens I) (Den hellige Kolumban) 1 Mak 4,36-37.52-59; Luk 19,45-48
- Lør 24 Den hellige Andreas Dung-Lac og hans ledsagere - 1 Mak 6,1-13; Luk 20,27-40
Tidebønn for uke 2
- SØN 25 KRISTI KONGEFEST** 2 Sam 5,1-3; Kol 1,12-20; Luk 23,35-43
- Man 26 Dan 1,1-6.8-20; Luk 21,1-4
- Tir 27 Dan 2,31-45; Luk 21,5-11
- Ons 28 Dan 5,1-6.13-14.16-17.23-28; Luk 21,12-19
- Tor 29 Dan 6,12-28; Luk 21,20-28
- Fre 30 DEN HELLIGE ANDREAS - Rom 10,9-18; Matt 4,18-22

Desember

- Lør 1 Dan 7,15-27; Luk 21,34-36
Tidebønn for uke 1
- SØN 2 Søndagtekster år A, hverdagslesninger år II**
1. SØNDAG I ADVENT Jes 2,1-5; Rom 13,11-14; Matt 24,37-44
- Man 3 Den hellige Frans Xavier - Jes 2,1-5; Matt 8,5-11
- Tir 4 (Den hellige Johannes av Damaskus) - Jes 11,1-10; Luk 10,21-24
- Ons 5 Jes 25,6-10a; Matt 15,29-37
- Tor 6 (Den hellige Nikolas av Myra*) - Jes 26,1-6; Matt 7,21.24-27
- Fre 7 Den hellige Ambrosius - Jes 29,17-24; Matt 9,27-31
- Lør 8 JOMFRU MARIAS UPLETTEDE UNN-FANGELSE** 1 Mos 3,9-15.20; Ef 1,3-6.11-12; Luk 1,26-38
Tidebønn for uke 2
- SØN 9 2. SØNDAG I ADVENT** Jes 11,1-10; Rom 15,4-9; Matt 3,1-12
- Man 10 Jes 35,1-10; Luk 5,17-26
- Tir 11 (Den hellige Damasus I) - Jes 40,1-11; Matt 18,12-14
- Ons 12 (Vår Frue av Guadalupe) - Jes 40,25-31; Matt 11,28-30
- Tor 13 Den hellige Lucia* - Jes 41,13-20; Matt 11,11-15
- Fre 14 Den hellige Johannes av korset* - Jes 48,17-19; Matt 11,16-19
- Lør 15 Sir 48,1-4.9-11; Matt 17,10-13
Tidebønn for uke 3
- SØN 16 3. SØNDAG I ADVENT** Jes 35,1-6a.10; Jak 5,7-10; Matt 11,2-11
- Man 17 1 Mos 49,2.8-10; Matt 1,1-17
- Tir 18 Jer 23,5-8; Matt 1,18-24
- Ons 19 Dom 13,2-7.24-25a; Luk 1,5-25
- Tor 20 Jes 7,10-14; Luk 1,26-38
- Fre 21 (Den hellige Peter Canisius) - Høys 2,8-14 eller Sef 3,14-18; Luk 1,39-45
- Lør 22 1 Sam 1,24-28; Luk 1,46-56
Tidebønn for uke 4
- SØN 23 4. SØNDAG I ADVENT** Jes 7,10-14; Rom 1,1-7; Matt 1,18-24
- Man 24 2 Sam 7,1-5.8b-12.14a.16; Luk 1,67-79**
Julaftenvigilien - Jes 62,1-5; Apg 13,16-17.22-25; Matt 1,1-25 (kortere: Matt 1,18-25)
- Tir 25 KRISTI FØDSELSFEST**
1. Julemesse - Midnattsmessen: Jes 9,2-7; Tit 2,11-14; Luk 2,1-14
2. Julemesse - Messen ved dag gry: Jes 62,11-12; Tit 3,4-7; Luk 2,15-20
3. Julemesse - Juledag: Jes 52,7-10; Hebr 1,1-6; Joh 1,1-18 (kortere: Joh 1,1-5.9-14)
- Ons 26 DEN HELLIGE STEFAN - KIRKENS FØRSTE MARTYR - Apg 6,8-10;7,54-59; Matt 10,17-22
- Tor 27 DEN HELLIGE EVANGELISTEN JOHANNES 1 Joh 1,1-4; Joh 20,2-8
- Fre 28 DE USKYLDIGE BARN I BETLEHEM - 1 Joh 1,5-2,2; Matt 2,13-18
- Lør 29 (Den hellige Thomas Becket) - 1 Joh 2,3-11; Luk 2,22-35
Tidebønn for uke 1
- SØN 30 DEN HELLIGE FAMILIE** Sir 3,2-6.12-14; Kol 3,12-21; Matt 2,13-15.19-23
- Man 31 (Den hellige Sylvester I) - 1 Joh 2,18-21; Joh 1,1-18

NORGE

Barnekorhelgen 2006 en suksess

Den årlige barnekorhelgen, arrangert av Norges Unge Katolikker (NUK), ble avholdt 20.- 22. oktober på St. Sunniva skole i Oslo. Arrangementet var meget godt gjennomført, med omkring 50 deltakere fra barnekorene i St. Paul i Bergen, St. Magnus i Lillestrøm og St. Olav i Oslo. Helgen gikk med til å synge, leke, danse og ha det gøy sammen. Den ble avsluttet med en barnmesse i St. Josefs kapell, der barna bidro med flott sang – både liturgiske ledd og korsanger. Kirken var så godt som stappfull av stolte foreldre og ledere. Etter messen ble det holdt kirkekafe hvor barna underholdt.

Foto: Harald Huse

Er det barnekor i din menighet? Ta kontakt med NUK på tlf. 23 21 95 40 eller nuk@nuk.no for informasjon om neste års barnekorhelg.

Bønn for kall 2007

Etter et møte i november med biskop Bernt Eidsvig av Oslo og representanter for bispedømmets ordenshus, institutter og fellesskap, er det truffet

avgjørelser om ansvarlige og temaer for "bønn for kall"-messene i 2007. Bakgrunnen for dette er at biskop Eidsvig i januar 2006 bestemte at det første fredag hver måned skal feires messe for preste- og ordenskall i samtlige menigheter i bispedømmet. Etter messen i Oslo, som oftest feires i St. Olav domkirke, blir det også arrangert treff i menighetssalen – der et eller flere ordenshus/fellesskap presenterer seg. Neste år vil også

andre aktuelle aktører være ansvarlige for en av dagene, og noen av arrangementene er dessuten flyttet til andre steder i bispedømmet. De følgende tider og steder er satt opp (der ikke annet er oppgitt, er messen i St. Olav domkirke kl. 18.00):

- 5. januar:** Norges Unge Katolikker.
- 2. februar:** Dagen for det gudviede liv.
- 2. mars:** Focolare. **6. april:** Langfredag. **4. mai:** Dominikanerne i St. Dominikus. **1. juni:** Oblatfedrene.
- 6. juli:** Vietnamesisk kallsgruppe.
- 3. august:** Oslo Katolske Bispedømme.
- 7. september:** Elisabethsøstrene.
- 5. oktober:** SKON. **9. november:** Mariahuset (i Mariahuset).
- 7. desember:** Carl Borromeus-søstrene (St. Mikael kirke i Moss).

St. Hallvard menighet med 10 000 medlemmer

Fredag den 10. november 2006 var det 9999 medlemmer, registrert med fullt fødsels- og personnummer, i St. Hallvard menighet i Oslo. Menigheten, som er landets største når det gjelder antall katolikker, forteller om stor jubel under høymessen søndag den 12. november, da lille Malin Pichler, født 16. juli i år, ble døpt og klappet inn som medlem nr. 10 000. St. Hallvard er dermed den første katolske menighet i Norge som når denne milepælen, og har nå ca. 2 400 flere registrerte medlemmer enn landets nest største, nemlig St. Olav i Oslo.

Broen på nett

Etter oppfordring fra mange av Broens lesere, er tidligere utgaver av bladet nå også tilgjengelig på internett. Alle utgavene fra nr. 1-2004 til nr. 5-2006 ligger ute på www.katolsk.no/broen, i PDF-format. Alle fremtidige utgaver kommer til å bli lagt ut en ukes tid etter at bladet er i postkassene.

Lørdagsretrett med maristene

Maristpatrene ved Lillestrøm tilbyr nå retrett hver måned. Den er særlig tilpasset unge voksne og studenter, men kan være et tilbud til andre som vil begynne forsiktig på "retrettveien". Maristpatrene har laget et

eget nettsted med informasjon om lørdagsretrettene: arupprechtsm.googlepages.com.

St. Elisabethsøstrene feirer 800-årsjubileet for den hellige Elisabeths fødsel

Når kalenderåret nå skrider mot slutten, åpner det seg for oss Elisabethsøstre ikke bare et nytt år, men også et jubelår. Vi feirer nemlig 800-årsjubileet for den hellige Elisabeths fødsel (1207 - 2007).

Jubileumsfeiringen starter allerede fredag den 24. november 2006 kl. 12.00, med en høytidelig messe i vårt kapell på Nordstrand, ledet av biskop Bernt Eidsvig. Vi har i denne anledning også innbudt alle OKBs prester til en sammenkomst i vårt hus.

Samtidig ønsker vi alle mennesker av god vilje velkommen til å være med oss på markeringen av jubelåret. Den første og største takk skal vi rette til Gud. Takken skal være for kallets nåde. Vi vil høytidelig fornye våre klosterløfter, blant annet sammen med alle andre kongregasjoner i bispedømmet, i St. Olav domkirke den 2. februar 2007, på festen for Herrens fremstilling i tempelet.

Samtidig vil vi ofte be for nye preste- og ordenskall. Særlig første fredag hver måned vil vi vie til bønn for kall, sammen med hele OKB.

En gang i uken holder vi i alle våre hus eukaristisk tilbedelse, åpen for alle som ønsker å tilbe Kristus i brødets skikkelse.

I Norge vil vi ha en serie foredrag om den hellige Elisabeth, som blir holdt en gang i måneden. I tillegg arrangeres det den 21. november 2007 Jubileumsdag i Torun provins, noe som hele vår Kongregasjon skal være med på. Det er planlagt valfart for den norske provins til slottet Wartburg ved Eisenach, fra 18. til 21. juni 2007.

Vi vil også gi alle mulighet til å bli kjent med vår vernehelgen, den hellige Elisabeth, og oss, hennes åndelige døtre. Gjennom en spesiell jubelårsbønn vil alle bli åndelig forenet med oss gjennom hele feiringen. Vi skal også holde en "Åpen dag" den 15. august 2007, med en liten underholdning. For unge kvinner som er interessert i klosterlivet, vil vi forbedre en spesiell retrett.

Alle er hjertelig velkommen til å delta i jubileumsfeiringen, som varer inntil 31. desember 2007. Programmet i klosteret er mangfoldig, og alt skal etter hvert bli nærmere annonsert i søndagsblader, menighetsblad og på internett.

St. Elisabethsøstre i Norge

P. Hauken med egen hjemmeside

Dominikanerpater Aage Hauken, som i dag er kapellan for St. Franciskus Xaverius-søstre på Voss, har utarbeidet en egen hjemmeside – www.aage-hauken.net. P. Hauken er kjent som både katolsk prest, organist, komponist og forfatter. På nettstedet legger han ut forskjellig teologisk materiale, samt diverse manuskripter. Siden vil fremover bli jevnlig supplert og oppdatert.

P. Hauken kan fortelle til Broen at han til jul også legger ut en kriminalroman, "Den trettende apostel", som julegave til alle som måtte ønske å laste den ned eller printe den ut.

VERDEN

Patriarken i Konstantinopel ikke de ortodokses leder

Møtet mellom pave Benedikt XVI og patriark Bartholomeus I av Konstantinopel 28. november må ikke betraktes som et toppmøte mellom lederne for den vestlige og den østlige kristenhet, mener biskop Hilarion av Wien, som er en ledende talsmann for Den russisk-ortodokse kirke. I et intervju med nyhetsbyrået Zenit gjentok biskop Hilarion det han hadde understreket under oktobermøtet i den katolsk-ortodokse teologiske kommisjon: Det er misvisende

å anse patriarken av Konstantinopel som øverste leder for den ortodokse tro.

Ortodokse prelater anerkjenner tradisjonelt patriarken av Konstantinopel som "den første blant likemenn" i Den ortodokse kirkes lederskap. Biskop Hilarion poengterer at denne nyansen henspiller "på ære, og ikke på jurisdiksjon." Biskopen, som støtter Den russisk-ortodokse kirkes krav, aksepterer argumentet at biskopen av Roma hadde primatet i den udelte kristenhet før 1054. Men patriarken av Konstantinopel, legger han til, ble alltid ansett som nummer to og ble aldri tillagt noen autoritet over andre prelater i den ortodokse verden.

Biskop Hilarion uttrykte håp om at pavens visitt til Tyrkia ville bidra til å forbedre forholdet mellom Roma og Konstantinopel. Men han la vekt på at "det er like viktig for Den romersk-katolske kirke å utvikle bilaterale forbindelser med andre ortodokse kirker, spesielt Den russisk-ortodokse kirke." Med henblikk på antall medlemmer er Den russisk-ortodokse kirke langt den største av østkirkenes med ca. 160 millioner troende.

Kilde: CWNews.com

Kardinal Cláudio Hummes ny prefekt for Kongregasjonen for kleresiet

Kardinal Hummes

derved kardinal Dario Castrillon Hoyos, som har nådd pensjonsalder og har bedt Den hellige far om avløsning som prefekt for denne kongregasjonen. Kardinal Hoyos fortsetter imidlertid som president for den pavelige kommisjon "Ecclesia Dei".

Den nye prefekten for Kongregasjonen for kleresiet, kardinal Hummes, er erkebiskop i São Paulo, som er

verdens største bispedømme basert på antall katolikker.

Kilde: VIS

Den hellige stol insisterer på tostatsløsning i Midt-Østen

Nøkkelen til fred og sameksistens i Midt-Østen er én stat for israelere og én for palestinere, mener Den hellige stol. Budskapet ble fremført av erkebiskop Celestino Migliore i FNs spesialkomité for hjelp til palestinske flyktninger i Midt-Østen. Migliore er Vatikanets permanente observatør til De forente nasjoner.

"På disse møtene ramser vi hvert år opp tilsynelatende endeløse lister over vanskeligheter og uenigheter som skiller israelere og palestinere, men dette er forskjeller som gjør det desto mer påtrengende for det internasjonale samfunn å gå løs på problemet med den fundamentale urettferdigheten som er kjernen i dette spørsmålet," sa Vatikanets sendemann.

Han la til at det neppe er til hjelp for noen av partene bare å liste opp symptomene uten samtidig å gjøre noe med de grunnleggende årsakene. "Begge parter tvinges til å leve under den forferdelige spenningen av mulige terroraksjoner eller militære angrep som resulterer i døde og skadde mennesker og ødeleggelse av infrastruktur," sa erkebiskopen, som også understreket at verden ikke kan ignorere at den israelsk-palestinske konflikten er en sentral årsak til den vedvarende mangel på stabilitet i Midt-Østen.

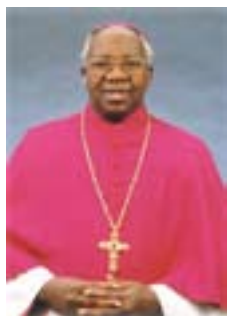
Erkebiskop Migliore poengterte at Vatikanet er overbevist om at en tostatsløsning er og blir grunnlaget for å løse krisen: Israelere må tillates å leve i sikkerhet i sitt eget land, og palestinere i trygghet i en egen levedyktig stat. "Dette," sa erkebiskopen, "kan bare oppnås dersom det internasjonale samfunn og særlig den såkalte Kvartetten (FN, USA, Europa og Russland), påtar seg byrdene med å få gjenopptatt reelle forhandlinger så snart som mulig. Det er et trist faktum at det internasjonale samfunn ikke har lyktes i å engasjere isralere og palestinere i en reell dialog der man drøfter løsninger som

kan bringe stabilitet og fred til begge parter.”

Den hellige stols representant understreket også at en varig løsning må omfatte en internasjonal garanti for den hellige stad Jerusalem. ”I lys av de mange voldsepisodene og hindringene for fri bevegelse som sikkerhetsmuren forårsaker, fornyer Den hellige stol sin støtte til internasjonalt garanterte ordninger som sikrer religions- og samvittighetsfrihet for alle innbyggere i området, og permanent, fri og uhindret adgang for troende fra alle nasjoner og religioner til de hellige stedene,” sa erkebiskop Migliore.

Kilde: Zenit

Ekskommunisert prelat med kampanje for gifte prester

Erkebiskop Emmanuel Milingo

Erkebiskop Emmanuel Milingo, som i september ble automatisk ekskommunisert etter å ha ordinert fire gifte menn til biskoper, har skrevet et brev til pave Benedikt XVI og til lederen av

Den amerikanske bispekonferansen, der han gjenopptar sin kampanje for å få slutt på det klerikale sølibat.

I brevet argumenterer den Zambiske erkebiskopen for at gifte menn må få lov til å gjenoppta sitt virke som prester og biskoper i Den katolske kirke. Han foreslår at gifte prester kan organiseres i et personalprelatur. Videre advarer han mot at en ny katolsk kirke utvikler seg ”med eller uten deres velsignelse”.

Erkebiskop Milingo har sendt ut invitasjon til 25 000 menn som har forlatt prestetjenesten til fordel for ekteskap, der han ber dem om å treffe ham i New York i desember, til en konferanse arrangert av den gruppe han leder – ”Gifte prester nå”. Den eksentriske afrikanske prelaten deltok i 2001 i en bryllupsseremoni organisert av den selverklærte koreanske messiah, Sun Myung Moon. Moon-sekten, som etter sigende støtter kampanjen ”Gifte prester nå”, skal

angivelig kontrollere erkebiskopens offentlige opptredener. Kirkeledere i både Roma og USA (der Milingo nå bor) har forsøkt å kommunisere direkte med den ekskommuniserte erkebiskopen, men har ikke lyktes i å overbevise ham om å avbryte sine aktiviteter.

Kilde: CWNews.com

Paven og kurien bekrefter sølibatet

Benedikt XVI og hans medhjelpere i Den romerske kurie bekreftet verdien av presters sølibat og vektla behovet for en ”menneskelig og kristen formasjon” for prester og seminarister.

Bestemmelsen ble bekreftet i en kommuniqué utstedt av Vatikanets pressekontor, etter et spesielt møte i Det apostoliske palass torsdag den 16. november.

Paven ledet møtet, som samlet kardinaler og erkebiskoper som leder kuriens ulike dikasterier.

Pressekontorets kommuniqué avdekket at ”møtets deltagere mottok detaljert informasjon om de søknader om dispensasjon fra sølibatsløftet som har kommet inn de siste årene og muligheten for at de prester som på det nåværende tidspunkt oppfyller betingelsene som Kirken har definert, kan settes inn igjen i tjeneste.”

”Det verdifulle ved bestemmelsen om prestelig sølibat ble bekreftet, i henhold til den katolske tradisjon, og man bekreftet behovet for en solid menneskelig og kristen formasjon for både seminarister og for allerede ordinerte prester.”

En melding fra Vatikanets pressekontor torsdag forklarte at møtet siktet på å ”analysere situasjonen som er skapt ved erkebiskop Emmanuel Milingos ulydighet.”

Ifølge data fra Kongregasjonen for kleresiet, forlater hvert år ca. 1000 prester sitt embede.

Kongregasjonen har også publisert data for prester som har vendt tilbake til prestelig tjeneste fra 1970 til 1995. Disse går gjennom en streng prosedyre, der en og en sak behandles. Til

sammen 9551 menn returnerte til det prestelige embede i denne perioden.

Kilde: Zenit

Kristne presses til å emigrere

De syv patriarkene for de katolske kirker i Midtøsten avsluttet den 23. oktober sin 16. synode. Møtet ble holdt i Bzommar der den armensk-katolske patriarken Narsis Bedros XIX har sete. I sluttokumentet fra synoden retter patriarkene oppmerksomheten mot nødvendigheten av å bekjempe politisk ustabilitet og dens følger: Negativ innflytelse på økonomi, sikkerhet og sosiale standarder, og psykologisk og moralsk fremmedgjøring. Dette er hovedårsakene til at kristne nå forlater Midtøsten, heter det i patriarkenes uttalelse. Det stadig minkende antall kristne i Libanon, Palestina, Irak og hele regionen var det viktigste spørsmål som ble drøftet under synoden.

De orientalske kirkelederne tok på ny opp den unike stilling deres menigheter har som bindeledd mellom kristendom og islam. Denne kontakten, som gjør dialog mulig, må ikke bli brutt, sier patriarkene, og oppfordrer den muslimske verden til å fordømme terrorisme, som skader islam mer enn noe annet.

”Libanon gjenstår som en håpets kilde, og må spille en effektiv rolle i å etablere Midtøsten som et sted åpent for sameksistens,” heter det i patriarkenes sluttokument. De uttrykker håp om at libaneserne vil slutte rekkene og samarbeide om å gjenoppbygge det som er ødelagt, slik at de kan gjenoppta et normalt liv. Patriarkene henvender seg også til palestinerne og israelere, og oppfordrer innstendig de to folkeslagene til å bruke alle krefter på å oppnå en rettferdig og varig fred. ”Vårt budskap er i første rekke å trygge sameksistensen når vi står overfor en økende konflikt mellom kulturer og religioner,” heter det i sluttokumentet fra synoden.

Patriarkene uttrykker solidaritet med troende i andre land i regionen, og oppmuntrer muslimske organisasjoner til kraftig å fordømme terroristaksjoner som begås i islams navn. ”Vi vet at Koranen og sann islamsk tro ikke er skyldig i noen vold. Voldelige

aksjoner skader ikke bare islam, men de ødelegger også den sameksistens som har vært i regionen i mange generasjoner, spesielt i Irak," skriver patriarkene.

Under synoden anbefalte patriarkene i prinsippet etableringen av et menneskerettighetsobservatorium i Midtøsten.

Følgende patriarker deltok på synoden: Nasrallah Sfeir (maronittene), Gregory III Laham (gresk-melkittene), Antonios Nagib (kopterne), Boutros VIII Abdel Ahad (syrisk-katolske), Michel Sabbah (latinsk-katolske i Jerusalem), Emmanuel III Delly (kaldeiske), og verten, den armensk-katolske Narsis Bedros XIX.

Kilde: AsiaNews

Pave-bok om Jesus i mars?

Pave Benedikt XVI har avsluttet første volum i et større vitenskapelig og åndelig verk om Jesus fra Nasaret, et verk han påbegynte flere år før han ble valgt til pave. "Jesus av Nasaret: Fra dåpen i Jordan til forklarelsen på Tabor" er ventet å komme ut på italiensk (forlaget Rizzoli) og tysk (forlaget Herder) i mars.

Da utgivelsen ble annonsert 21. november, gav Rizzoli og Vatikanet enkelte journalister kopier av bokens forord samt en del av dens innledning. I forordet, som er signert "Joseph Ratzinger – Benedikt XVI", skriver paven at han i flere tiår har bemerket seg en stigende distinksjon mellom begrepene "den historiske Jesus" og "troens Kristus". Men, skriver han, hvis den menneskelige Jesus var totalt annerledes enn den Jesus som er fremstilt i evangeliene og som er forkynt av Kirken, hva betyr det da å ha tillit til ham? "Jeg stoler på evangeliene," skriver paven.

Kilde: Catholic News Service

Dominikanerklosteret i Mosul bombet

"Våre bønner gjør at håpet opprettholdes i Mosul," sier en kilde til nyhetsbyrået AsiaNews, dette til tross for at situasjonen for kristne i landet synes å bli stadig verre. Den samme kilden kunne bekrefte informasjonen om at en bombe Allehelgendsdag slo ned i

dominikanernes kirke og ødela hele inngangspartiet.

En kilde som befant seg like ved kirken da bomben slo ned den 1. november kl. 19.00, forteller at eksplosjonen blåste i stykker jerndørene som beskytter klosteranlegget og også to par tredører. Eksplosjonen slo videre gjennom vinduene på klosterkapellet, der brødrene holdt vesper. Ingen ble imidlertid skadet.

Også i år 2004 opplevde man i byen angrep på kristne mål, gjerne i forbindelse med kristne fester og høytider.

Dominikanerne tror ikke at angrepet på klosteranlegget var tilfeldig. "Man iverksetter ikke en så stor eksplosjon dersom man ikke planlegger noe mer," sa han. Så langt har ingen påtatt seg ansvaret for angrepet.

Dominikanerordenen har vært i Irak i mer enn 250 år.

Prester fra Mosul forteller at de ikke lenger bruker sine klerikale klær på gatene og at de sjelden går ut, for å redusere sjansen for å bli kidnappet eller myrdet. Kristne er fremdeles i sjokk etter at en syrisk-ortodoks prest, fr. Paulos Eskandar, ble funnet halshugget i byens østlige deler den 11. oktober, to dager etter at han ble kidnappet.

De fleste dominikanerne i Mosul har nå flyktet til en landsby like utenfor Arbil, i det mer fredelige Kurdistan, men det skal fremdeles være noen som klarer å "gjennom bønn finne det nødvendige håpet for å fortsette et vanskelig apostolat i denne plagede byen."

"Det er vår plikt å ikke fortvile," sa en prest. "Gud vil høre våre bønner for fred i Irak."

Kilde: AsiaNews

Stiftelsen Caritas Norge er Den katolske kirkes organisasjon for bistandsarbeid og sosialt arbeid, og arbeider med basis i Kirkens sosiallære. Vi arbeider med utviklings- og nødhjelpsprogram, tiltak som fremmer solidaritet mellom land i Nord og Sør, og for å styrke det sosiale og diakonale arbeidet i de 32 katolske menighetene i Norge. Caritas Norge støttet i 2005 prosjekter i 21 land med omlag 48 mill. kr. Vårt sekretariat består av sju personer og vi holder til i trivelige lokaler nær Majorstua i Oslo.

Caritas Norge har et ledig engasjement som

innenlandsmedarbeider

Ved å ansette en fulltids innenlandsmedarbeider, ønsker vi å styrke engasjementet for det sosiale og diakonale arbeidet i Den katolske kirke i Norge. Sentrale målgrupper vil kunne være asylsøkere, innvandrere, enslige, eldre, barn og unge.

Oppgaver:

- Inspirere menighetene, skolene, NUK og andre katolske instanser i deres sosiale og diakonale arbeid.
- Støtte opprettelse og videreføring av Caritas-grupper i landets katolske menigheter.

Vi ønsker:

- En person som kjenner den katolske kirke i Norge
- En person som kan inspirere andre i det sosiale arbeidet
- En fleksibel arbeidstaker som kan samarbeide med mange ulike typer mennesker.

Den som ansettes må være kjent med og lojal mot Caritas' katolske grunnsyn. Det må påregnes en del reisevirksomhet og kvelds- og helgejobbing. Lønn etter avtale.

Engasjementet varer i et år fra 1. februar 2006, med mulighet for forlengelse. Nærmere opplysninger ved henvendelse til generalsekretær Kari-Mette Eidem, tlf 23 33 43 60, E-post: kari-mette.eidem@caritas.no. Søknad med CV sendes caritas@caritas.no, evt. Caritas Norge, Boks 5254 Majorstua, 0303 Oslo, senest 15.12.2006.

Pavens apostoliske reise til Tyrkia:

”Istanbul-freden”

Det var knyttet usedvanlig stor spenning til pave Benedikt XVI's apostoliske reise til Tyrkia, som fant sted 28. november til 1. desember. Reisen til ”kristendommens vugge”, på invitasjon fra den økumeniske patriarken av Konstantinopel, skulle primært ha et pastoralt og økumenisk fokus. Pastoralt med tanke på den forfølgelse den lille katolske Kirke i landet opplever. Økumenisk med tanke på å lege sårene fra det store skisma. Etter Regensburg-krisen ble imidlertid opinionens fokus kraftig endret – det handlet om å ”slutte fred med islam”. Til tross for kraftige og voldelige protester, truet sikkerhet og en verdenspresse som fulgte reisen med argusøyne, gjennomførte Den Hellige Far en usedvanlig viktig og vanskelig reise med glans – en reise som kan komme til å sette dype spor i historien.

DET VAR I DE OMRÅDER som i dag kalles Tyrkia at den tidlige kristne Kirke ble bevisst sin identitet og befestet sin utbredelse og vekst. Fra sentrene Efesus og Antiokia åpnet kirken seg for den antikke verden gjennom inkulturasjon og adaptasjon, noe som gjorde henne sant ”katolsk”; åpen for alle kulturelle uttrykk. Disse sentrene var også utgangspunktet for evangeliseringen mot det fjerne Østen og til de slaviske folkeslag.

Således er det ikke tilfeldig at de fleste av skriftene i Det nye testamente kommer fra eller er adressert til de kristne i dette området. Paulus (fra Tarsus) og evangelisten Lukas (fra Antiokia) er

Paven og patriarken skriver under sin felleserklæring. Foto: N. Manginas

blant de første som ga sitt liv til og for evangeliet. Senere har landet fostret de kappadokiske fedre og kirkelærerne fra Antiokia og Syria, for ikke å snakke om alle de martyrer og asketer som vi selv i dagens liturgi holder frem som modeller for det kristne liv.

Den kristne romerske keiser Konstantin erklærte på 300-tallet Konstantinopel for ”det nye Roma”, og byen ble hovedstad i Bysants – som siden ble sete for den østlige Kirke. Det var da tyrkerne i 1453 erobret Konstantinopel – nå Istanbul – at Øst-Romerriket falt og kristendommen kom på vikende front i landet. Da det ottomanske riket gikk i oppløsning tidlig i det 20. århundre, døde en stor mengde armenske kristne i massedepotasjoner og kamper. Selv i dag benekter Tyrkia folkemordet på armenerne.

Senere, på 1920-tallet, fant det sted en massiv befolkningsutveksling mellom Tyrkia og Hellas – under den traktat som etablerte den moderne nasjonalstaten Tyrkia. Hundretusener av gresk-ortodokse kristne ble sendt til Hellas, og et mindre antall muslimer reiste motsatt vei.

I dag utgjør de kristne i Tyrkia en svært liten minoritet som lever under meget vanskelige forhold. Av befolkningen på 70 millioner, er 99% muslimer. De kun 20 000 katolikkene tilhører flere ulike riter – latinsk, armensk, syrisk og kaldeisk. I tillegg er det rundt 65 000 ortodokse troende og 3500 protestanter. Alle rapporterer i dag om en økende religiøs intoleranse, om diskriminering, forfølgelse og martyrium.

– Det er et spørsmål om å overleve, sa den katolske biskopen i Anatolia, Luigi Padovese, i forbindelse med pavebesøket.

En pastoral reise

Som ved alle andre apostoliske reiser, var hovedformålet av pastoral karakter. Således hadde Den Hellige Far lagt opp til to eukaristiske feiringer med landets katolske troende. Den første fant sted ved Maria-helligdommen Maryen Aria Evi (Marias Hus) i Efesus, byen der konsilet i 431 definerte Maria som Guds Mor, og der Maria etter tradisjonen skal ha hatt tilholdssted sammen med apostelen Johannes.

I utendørsmessen, som samlet 250 inviterte troende, kommenterte paven de utfordringer "den lille flokken" av kristne i Tyrkia lever under:

– Jeg har ønsket å overbringe min personlige kjærlighet og åndelige nærhet, sammen med den universelle Kirke, til det kristne fellesskap her i Tyrkia, en liten minoritet som møter mange utfordringer og vanskeligheter hver dag.

Deretter æret han minnet om den katolske presten p. Andrea Santoro, som ble myrdet i kjølvannet av krisen skapt av publiseringen av Muhammed-karikaturene i enkelte europeiske aviser:

– La oss synge av glede, selv når vi prøves av vanskeligheter og farer, slik vi har lært av det store vitnesbyrd p. Santoro ga. Jeg gleder meg over å kunne minnes ham i denne feiringen, sa paven, som etter messen vandret gjennom en menneskemengde som strakk seg etter ham og begeistret ropte "Viva il Papa" og "Benedetto".

Den andre eukaistiske feiringen fant sted i Helligånds-katedralen i Istanbul. Dette ble en følelsesladet stund, som avsluttet det fire dager lange besøket. Messen ble preget av nye appeller for kristen enhet. Blant æresgjestene var den økumeniske patriarken av Konstantinopel Bartholomeo I, den armensk-apostoliske patriarken av Konstantinopel Mesrob II og den syrisk-ortodokse metropolitten Mar Filüksenos.

I sin preken oppfordret Den Hellige Far på ny til økumenisk innsats:

– I alle kirkelige spørsmål må øku-

Det økumeniske patriark Bartholomeo I gjorde et historisk besøk til den katolske Helligånds-katedralen i Istanbul. Foto: N. Manginas

menikken stå i første rekke. Ingen kirkesamfunn bør treffe vedtak som motarbeider eller vanskeliggjør målsetningen om kristen enhet.

Benedikt XVI oppmuntret videre de kristne til å vedkjenne seg sin tro selv under vanskelige forhold.

– For Kirken dreier det seg ikke om privilegier eller rikdom; Kirkens oppgave er å forkynne budskapet om Kristus.

Med tanke på den forfølgelse de troende opplever i dagens Tyrkia, appellerte paven:

– Dere vet at Kirken ikke vil tvinge noe på noen; Kirken ber bare om lov til å peke på ham som Kirken ikke kan tie om, nemlig Kristus Jesus.

En økumenisk reise

Tyrkia-reisen er et resultat av invitasjon fra den økumeniske patriarken av Konstantinopel, Bartholomeo I. Tyrkia nekter å anerkjenne patriarkens "økumeniske", eller universelle, tittel – og anser ham kun som overhode for de ortodokse i landet. Patriarken i Konstantinopel regnes nemlig tradisjonelt som "den fremste blant likemenn" blant de ortodokse patriarker – ikke i jurisdiksjon, men i ære. Myndighetene frykter derfor at patriarkens utvidede status, som åndelig overhode (i ære) for verdens 250 millioner ortodokse kristne, kan true landets nasjonale suverenitet og føre til krav om spesiell anerkjennelse av minoriteter. Dessuten frykter nasjonalister at patriarken ønsker å opprette en kirkestat lignende Vatikanet i hjertet av Istanbul. Pavens møte med patriarken var derfor en svært uønsket "politisk" begivenhet i Tyrkia og dets muslimske naboland.

Etter det store skisma mellom den vestlige og østlige kristenhet i 1054, har sårene vært mange. Pavens møte med patriark Bartholomeo kom imidlertid på et tidspunkt der mange års heller kalde relasjoner nylig

Patriarken ønsker paven velkommen med ordene "høyt elskede bror". Foto: N. Manginas.

har måttet vike for gjenopptagelse av en offisiell teologisk dialog, og denne gangen møttes de to kirkelederne i en for mange overraskende hjertelig atmosfære.

Onsdag kveld ønsket patriarken pave Benedikt velkommen til Georgskatedralen i Phanar i Istanbul med følgende ord:

– Høyt elskede bror, hjertelig velkommen! Velsignet være ham som kommer Herrens navn!

Patriarken uttalte at paven og han selv, i egenskap av sine roller som etterkommere av biskopene av "det gamle og det nye Roma", begge er ansvarlige for å ta skritt i retning av å oppfylle Jesu bud om at alle skal være ett.

I en felles erklæring ga de to overhyrdene løfte om en intensivering av de teologiske samtaler, også rundt vanskelige spørsmål som pavens rolle, en tematikk som paven selv oppmuntret til samtaler rundt. Dessuten ønsker Benedikt XVI og Bartholomeo I et sterkere samarbeid i bekjempelsen av krig, sult og terror. I særlig grad var patriarken og paven opptatt av Europa – det må settes inn krefter i kampen for kristne verdier og menneskerettigheter, for religionsfrihet og omsorg for minoriteter.

Tyrkia-reisens høydepunkt fant sted torsdag, på festen for den hellige Andreas, patriarkatets skytshelgen. Under sin preken i feiringen av Den guddommelige liturgi, kalte paven splittelsen mellom øst og vest for en "skandale".

– I dag, i den patriarkale St. Georg-kirken, får vi igjen oppleve fellesskapet mellom de to brødre, Simon Peter og Andreas, i møtet mellom etterfølgerne av Peter og hans bror, overhodet for denne Kirken som etter tradisjonen

er grunnlagt av apostelen Andreas. Vårt broderlige møte understreker det spesielle forhold som binder sammen Kirkene i Roma og Konstantinopel til Søsterkirker.

– Med hjertelig glede takker vi Gud for at Han gir oss ny vitalitet i forholdet, som har utviklet seg siden det minneverdige møtet i Jerusalem i desember 1964 mellom våre forgjengere pave Paul VI og patriark Athenagoras. Deres brevveksling, publisert i volumet kalt Tomos Agapis, vitner om det sterke bånd som vokste frem mellom dem, et bånd som gjenspeiles i relasjonen mellom Søsterkirkene i Roma og Konstantinopel.

Benedikt XVI besøkte også den armenske patriark Mesrob II Mutafyan, mottok den syrisk-ortodokse erkebiskopen og samtalte med ledere av protestantiske kirkesamfunn.

Interreligiøs dialog

Før reisen var det massive protester i muslimske land, der paven blant annet ble sammenlignet med Bush og djevelen. Selv en velsolet roman i Tyrkia bar tittelen "Hvem vil drepe Benedikt XVI i Istanbul", og al-Qaida oppildnet til en forståelse av reisen som en "korsfarer kampanje" mot islam og et forsøk på å "slukke islams levende flamme i Tyrkia".

Også tyrkiske myndigheter hadde på forhånd uttrykt liten entusiasme for pavens besøk og systematisk bagatellisert betydningen av det. Mot all protokoll varslet utenriksminister Abdullah Gul og statsminister Recep Tayyip Erdogan at de ikke hadde anledning til å møte pontiffen. Siden ombestemte Erdogan seg, og tok allikevel imot paven da han landet på flyplassen utenfor Ankara. Både statsminister Erdogan og president Ahmet Necdet Sezer virket noe utilpass i begynnelsen av sine samtaler med paven, men begge ga et stadig mer avslappet og tilfreds inntrykk etter hvert som samtalen utviklet seg. I samtalen med Erdogan omtalte paven islam som en religion preget av fred og toleranse. I samtalen med ministeren for religiøse anliggender, stormuftien Ali Bardakoglu, som i forkant hadde anklaget paven for "islamofobi", tok Benedikt til orde for dialog og respekt mellom kristne og muslimer. Han understreket at han kom til Tyrkia "som venn og som apostel for dialog

Fra feiringen av Den guddommelige liturgi i den patriarkale St. Georg-katedralen i Istanbul, på festen for Den hellige apostel Andreas. Foto: N. Manginas.

og fred" og at hans besøk ikke måtte forstås politisk. Samtidig oppfordret han til større religionsfrihet både på det institusjonelle og det personlige plan. Senere samme dag la han ned en krans ved monumentet for Atatürk – grunnlegger av den moderne Tyrkiske stat.

Allerede etter besøkets første dag syntes både myndigheter og opinionen å ha endret sin skeptiske holdning. Den store avisen Hurriyet, som på forhånd ga reisen meget dårlig omtale, hadde etter første dag overskriften "En nydelig start – paven kaller islam en fredens religion".

Som en ekstra gest til muslimene, hadde paven rett før reisen lagt inn i programmet et besøk i Den blå moské. Besøket i Istanbuls viktigste og mest storslåtte moské ble preget av en svært hjertelig atmosfære. Som alle andre gjester, tok også paven av seg sine sko ved inngangen, en gest som ble satt stor pris på.

Stormufti Mustafa Cagirci takket Benedikt XVI for hans prinsippfaste holdning i moralspørsmål.

– Vi er takknemlige for at du representerer motstand mot moralens sammenbrudd, sa stormuftien i sin hilsen, og fortsatte med å understreke at muslimene var henrykt over at paven ønsket å besøke en moské.

Sterkest inntrykk gjorde det da paven av respekt for islam ble stående i stillhet sammen med stormuftien foran

mihrabene, vendt mot Mekka. Bildet gikk siden verden rundt, og muslimske medier ga uttrykk for stor forbauselse over denne gesten.

Et overrasket Tyrkia

Etter å ha feiret messe i katedralen i Istanbul fredag morgen den 1. desember, ble Den Hellige Far fraktet til byens flyplass, der han hadde et kort møte med representanter for de lokale myndigheter og takket dem for deres gjestfrihet. Han tok også avskjed med de tyrkiske katolske biskoper, den økumeniske patriarken Bartholomeo I, den armenske patriarken Mesrob II og den syrisk-ortodokse metropolitt, som alle var samlet for å ta farvel med paven.

Pave Benedikt kommenterte at han hadde følt "stor ro og glede" under hele reisen, som han håpet ville få varig innflytelse som "et tegn på vennskap mellom mennesker, mellom religioner."

– En del av mitt hjerte blir værende i Istanbul, sa Den Hellige Far.

Derved forlot pave Benedikt et positivt overrasket Tyrkia. "En sympatisk pave," skrev avisen Hurriyet, mens avisen Milliyet omtalte reisen som "Istanbul-freden".

Betydningen av pavens reise kan vel vanskelig overvurderes – både i et pastoralt, økumenisk og interreligiøst perspektiv.

KD

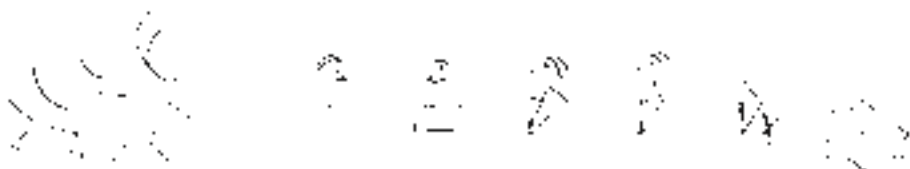

Her ser du de tre vismennene som følger stjernen.
Du kan farvelegge tegningen.

Å lage et girlander av julestjerner

For å lage en fin juletrepynt av julestjerner eller et girlander til å henge opp, kan du gjøre følgende: Finn frem noen ark, gjerne i forskjellige farver, og brett og klipp hver enkelt slik du ser på tegningen. Fest dem så etter hverandre på et bånd, og heng det opp.

Julegaven som forandrer verden

BESTILL årets vakre julegavekort, illustrert av billedkunstneren Liv Benedicte Nielsen, og gi en julegave som gir fattige og nødlidende mulighet til å skape seg et bedre liv.

VELG SELV hvor mye du vil gi:
Kr 100 – bidrar til å holde en sulttruet familie i Eritrea med såkorn
Kr 250 – bidrar til å forsyne internt fordrevne i Øst-Timor med mat og nødvendighetsartikler
Kr 500 – bidrar til å styrke kvinners stilling i Honduras
Kr 1000 – bidrar til å gi hiv/aidsrammede i Uganda et bedre liv

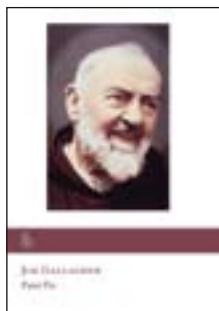
SETT INN beløpet du vil gi på Caritas Norges gavekonto 8200.01.93433, og merk innbetalingen med antall gavekort og formål (f.eks. "3 gavekort, Øst-Timor" (750 kroner)). Vi sender deg gavekort og konvolutt, der du selv fyller inn mottakers navn og eventuelt en personlig hilsen. Beløpet du gir, framkommer ikke på gavekortet.

FLYTTING OG MELDING OM ADRESSEENDRING ER VIKTIG OGSÅ FOR KIRKEN

I Norge skal alle flyttinger og adresseendringer meldes til folkeregisteret. Folkeregisteret er ansvarlig for å føre et register som gir oversikt over alle som er bosatt i kommunen. Dette igjen danner blant annet grunnlag for den støtte det offentlige gir til Den katolske kirke sentralt og til menighetene lokalt. Den katolske kirke får ingen melding fra det offentlige om adresseendring. Det er derfor meget viktig at menighetene også får melding fra sine medlemmer om den nye adressen. På denne måte er vi sikre på å kunne få sendt menighetsblader, BROEN og andre meddelelser til den enkelte av dere. På postkontoret fins det spesielle kort for melding om ny adresse. De kan sendes portofritt. Det skal også sendes en spesiell melding til postkontoret man hører inn under, slik at det kan ettersende posten til den nye adressen.

Nye bøker fra St. Olav forlag:

Jim Gallagher:
PADRE PIO
Kr: 149

Padre Pio er mest kjent for sine stigmata og mystiske opplevelser, men like viktig var hans selvoppofrende og hengivne virke som prest og skriftefar. Han ble kanonisert i 2002.

Jim Gallagher:
MODER TERESA
Kr: 149

Moder Teresa arbeidet i slummen i Calcutta fra 1928, og fikk i 1950 tillatelse til å starte sin egen orden, Misjon for nestekjærlighet. I 1979 fikk hun Nobels fredspris. Moder Teresa ble saligkåret i 2003.

Peter Halldorf:
BØNNEN
Kr: 149

"Menneskets legning for bønn vitner om dets medfødte åndelighet." Slik innleder Peter Halldorf denne lille boken om bønn der utgangspunktet er Jesus Kristus selv. Sammen med Jesu Kristi første disipler innbys vi her til å gå i en bønnens skole hos Mesteren selv.

Anders Piltz: Å LESE BIBELEN
Kr: 149

Bibelen er ingen uskyldig lesning. Bildene kan være vanskelige å tyde, grove, og til tider preget av vold.

Hvordan kan Det gamle testaments gudsbilde være forenelig med bildene av Jesus Kristus som vi kjenner fra Det nye testamente? Anders Piltz påpeker at Guds handlinger i forhold til menneskene går som en rød tråd gjennom Bibelen.

Wilfrid Stinissen:
DEN KJEMPENDE TROEN
Kr: 149

Menneskenes liv på jorden er et liv i kamp. Dette er noe vi alle må erfare.

Vanligvis blir denne betraktet som noe vi skal forsøke å unngå. Men det finnes også en god kamp, som vi må gå inn i for å komme frem til et fullverdig liv. Bare den som bekjemper at han har vendt seg bort fra Gud, har en mulighet til å komme igjennom rikets port.

Wilfrid Stinissen:
EN LITEN BOK OM GOD TID
Kr: 149

Tiden er god, sier forfatteren. Den er Guds gave. Tekstene

som er samlet i denne lille boken forsøker å vise oss den lyse veien som Gud hver dag åpner for oss og som kan hjelpe oss til å se tiden med nye øyne.

St. Olav

ST.OLAV KATOLSKE BOKHANDEL
AKERSVN.14, 0177 OSLO
TLF.23219555. FAX.22360263
E-post. bokhandel@katolsk.no
NETTBOKHANDEL:
www.stolavbok.no

FORUTEN MASSEVIS AV
BØKER TIL EGEN OG
ANDRES JULEGLEDE,
BUGNER BUTIKKEN NÅ
AV **JULEKRYBBEFIGURER,**
LYS OG LYSESTAKER – OGSÅ
ADVENTSSTAKER –
IKONER, RØKELSE, JULEPYNT
OG IKKE MINST: **MUSIKK!**

SOM JULEGAVEIDE,
ANBEFALER VI SPESIELT:

Maria Gæver:
"FRANSISKUSHJELPEN"
Hjelpe, lindre, være til stede
Fransiskushjelpen 1956-96
og litt om årene 1997-2006
Holm og Tangen forlag
Ib. kr.159,-

UTVIDET ÅPN.TID FØR JUL:
HVERD. 10-18
Lørd. 2. og 16.12.:10-15
Lørd. 9. og 23.12.:10-17

MERK: SØND. 3. 10. og 17.
12.00-16.00

KONSULTORKOLLEGIET i Tromsø stift har på sitt møte i Betzdorf, Tyskland, torsdag den 9. november 2006 valgt **msgr. Torbjørn Olsen** til stiftsadministrator, etter at **biskop Gerhard Goebel M.S.F.** døde den 4. november. En stiftsadministrator leder stiftet inntil en ny utnevning foreligger fra Den hellige stol.

Msgr. Torbjørn Olsen

Msgr. Olsen er født 10. november 1953 i Kristiansand, og konverterte til Den katolske kirke i 1989. Han er utdannet cand.theol. fra Det teologiske Menighetsfakultet i Oslo (1977),

og har siden også tatt Dipl. Theol. ved Johannes Gutenberg-Universitet i Mainz i Tyskland (1991). Han ble presteviet den 8. september 1991 i Tromsø av nå avdøde biskop Gerhard Goebel M.S.F. av Tromsø.

Fra høsten 1991 til høsten 1992 var han stiftskapellan i Tromsø stift, før han frem til sommeren 1995 hadde et studieopphold i Roma. Den 3. september 1995 ble han utnevnt til sogneprest i St. Eystein menighet i Bodø, og til sognadministrator for Den hellige Familie, Storfjord (Lofoten). I perioden 19. september 1997 til 14. juni 1998 var han sognadministrator i St. Olav, Trondheim, og siden mai 1998 har han vært generalvikar for Trondheim stift. Den 29. desember 2003 ble han utnevnt til pavelig æresprelat med monsignore som tittel.

ST. OLAV DOMKIRKE i Oslo ble den 1. november 2006 en egen juridisk enhet – med eget organisasjonsnummer. **Generalvikar p. Arne Kirsebom SS.CC.** er domkirkens rektor. Han leder domkirkerådet, som består av biskoppelig vikar **p. Berislav Grgic**, sogneprest **p. Frode Eikenes** og **p. Carlo Borromeo Le Hong Phuc. Stig-Arne Nilsen** er sekretær og regnskapsfører.

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME har opprettet en komité som skal gå gjennom menighetsrådsstatuttene i bispedømmet. Den består av generalvikar **p. Arne Kirsebom SS.CC.**,

p. Reidar Voith, Kjell Maudal, Marta Bivand Erdal og Pedro Barrera.

DEN 11. NOVEMBER 2006 ankom en ny kroatisk prest Oslo Katolske Bispedømme. **P. Marinko Pervan** er født 30. april 1963 i Capljina, Bosnia og Herzegovina. Fra 1983 til 1989 studerte han filosofi og teologi i Sarajevo, inntil han ble presteviet i Mostar 29. juni 1989. Deretter virket han som prest i bispedømmet Mostar, før han i 1992 reiste til Etiopia som misjonær. Der virket han frem til han fra

P. Marinko Pervan

2004 igjen tjenestegjorde som prest i bispedømmet Mostar. Han ankom Oslo 11. november 2006, og er nå bosatt i Mariagården, Akersveien 16 B. Planen er at han fra 1. januar 2007 skal overta ledelsen for den kroatiske sjelesorg i bispedømmet, etter p. Berislav Grgic. P. Grgic ble den 1. januar 2006 utnevnt til biskoppelig vikar for innvandrersjelesorgen i Oslo Katolske Bispedømme.

ST. PAUL MENIGHETSBLAD melder at en ny Mor Teresa-søster er kommet til Bergen. **Sr. Kefas** er født i Gdansk i Polen i 1969. Hun avløser Sr. Josefa, som er flyttet til Nederland. "Etter å ha forberedt meg i Polen til å avlegge mine første løfter til ordenen, var jeg i Danmark i vel fire år," forteller hun. "Deretter arbeidet jeg i Calcutta, India, i et hjem for fattige, døende mennesker. Jeg var også kateket på en søndagsskole. Etterpå bodde jeg fire år i Gent i Belgia. Der holdt søstrene et hus for kvinner i en vanskelig livssituasjon. Vi besøkte mange syke og eldre. I juni i år kom jeg tilbake til Bergen, og jeg er glad for å være tilbake i Skandinavia."

NORSK KATOLSK BISPERÅD har på sitt møte i Oslo den 24. oktober 2006 utnevnt **Kristine Dingstad** til redaktør for Broen, etter at **f. Claes Tande** fratradte som redaktør i forbindelse med at han i høst tok et sabbatsår. F. Tande hadde da vært Broens redaktør i omtrent 15 år.

Kristine Dingstad har siden 1. februar 2001 vært redaksjonssekretær

i Broen og går nå over i vervet som redaktør av samme blad. Hun er ansatt i full stilling i OKBs informasjonstjeneste som redaktør av www.katolsk.no, etter at Kristina Solum ble ansatt som ny redaksjonssekretær i Broen den 17. september i år. Utnevningen gjelder fra 1. november 2006 og foreløbig for ett år.

P. RAGNAR LEER SALVESEN, som den 20. april 2006 ble utnevnt til kapellan i St. Olav menighet i Oslo, begynte sin tjeneste i domkirkemenigheten søndag den 26. november.

P. Salvesen ble presteviet av biskop Bernt Eidsvig i St. Olav domkirke i Oslo den 24. juni 2006, men har tilbrakt de siste månedene i London for å ferdigstille sine studier.

P. Salvesen bor inntil videre i bispegården i Akersveien 5.

Pavens bønneintensjoner
2006 2007

Desember

At Kristus, som er saktmodig og ydmyk av hjerte, må inspirere dem som leder land og nasjoner til å bruke sin makt klokt og ansvarlig.

At misjonærer verden over må leve sitt kall med glede og iver og trofast følge i Kristi fotspor.

Januar

At Kirkens biskoper og prester i vår tid, som dessverre er preget av mange voldsepisoder, kan fortsette å vise vei for fred og forståelse blant verdens folk.

At Kirken i Afrika kan bli et stadig mer autentisk vitne for Kristi Glade Budskap og engasjere seg i alle land for å fremme forsoning og fred.

Februar

At verdens goder, som Gud har gitt alle mennesker, blir benyttet på en vis måte og i samsvar med kriteriene for rettferdighet og solidaritet.

At kampen mot sykdommer og store epidemier i den tredje verden i solidaritetens ånd kan erfare en styrket og sjenerøs støtte fra regjeringer i alle land.

UTNEVNELSER I OSLO KATOLSKKE BISPEDØMME

Sr. Ane Elisabet Røer OP er fra den 1. oktober 2006 utnevnt til administrator for Tribunalen i Oslo Katolske Bispedømme. Tribunalen betjener også Midt- og Nord-Norge. **Thomas D'Arcy Sheperd** er fra samme dato utnevnt til assistent for Tribunalen.

UTNEVNELSER I TROMSØ STIFT

Stiftsadministratoren i Tromsø stift, **msgr. Torbjørn Olsen**, har foretatt de følgende utnevnelser:

Torsdag 9. november ble **Ågot Kermit** utnevnt til kansellist.

Fredag 17. november ble **p. Marek Chelminiak M.S.F.** utnevnt til sognadministrator i St. Eysteins menighet, Bodø. **P. Jan Tetzlaff M.S.F.** ble samme dato utnevnt til sognadministrator i Kristus Konge menighet, Narvik, og **p. Christian Wojcik O.Cist.** til sognadministrator i Den hellige families menighet, Storfjord. **P. Nikolaus Zeimetz M.S.F.** er utnevnt til stiftets pønitiensiar.

Samtidig med sistnevnte utnevnelser har stiftsadministratoren, msgr. **Torbjørn Olsen**, frasagt seg embetet som sognadministrator i Den hellige families menighet, Storfjord, og permittert seg fra embetet som sogneprest i St. Eysteins menighet, Bodø. Likeledes har han permittert p. Marek Chelminiak fra embetet som sogneprest i Kristus Konge menighet, Narvik. Pater Jan Tetzlaff beholder sitt embete som kapellan i Vår Frue menighet, Tromsø.

SOM KONSEKVENNS AV den situasjonen som er oppstått i Tromsø stift på grunn av biskop Gerhard Goebels bortgang, løses **msgr. Torbjørn Olsen** fra sine embeter som generalvikar og medlem av konsultorkollegiet i Trondheim Stift.

Biskop Georg Müller takker msgr. Torbjørn Olsen for hans innsats og for det gode samarbeidet i de åtte årene han har innehatt disse embetene.

+Georg Müller
biskop

KALLSWEEKEND I BERGEN

Augustinerkorherrene i Bergen
inviterer til

**KALLSWEEKEND
23. – 25. MARS 2007**

for å bli kjent med ordensliv og
prestetjeneste i Norge og Østerrike.

Retretten ledes av Biskop Bernt
Eidsvig og Dom Anton Höslinger,
novisemester i Klosterneuburg.

Påmelding innen 16. februar 2007

til Dom Lukas, e-post:
lukas.lorf-wollesen@katolsk.no
tlf.: 976 05 327

Fra biskop Bernt Eidsvigs kalender

- 10.12.06 Møte med rektor ved Allen Hall Seminar
- 11.12.06. Møte med Tribunalens dommere i Westminster, London
- 12.12.06 Besøk ved Rotary i Svelvik
- 13.12.06 Møte med Det teologiske fakultet
- 13.12.06 Møte med Pastoralrådets arbeidsutvalg
- 17.12.06 Innsettelse av p. Pham Huu Y til sogneprest i Tønsberg
- 24.12.06 Midnattsmesse i St. Olav domkirke
- 25.12.06 Julemesse kl. 11.00 i St. Olav domkirke
- 03.01.07 Møte med Pastoralrådets arbeidsutvalg
- 04.01.07 Messe for de ansatte ved St. Sunniva skole
- 05. og 06.01.07 Deltagelse ved Kirkelig Fornyelses stevne på Gran, Hadeland
- 07. til 12.01.07 Besøk hos p. Tan Peter Duc Do OP i Milwaukee i USA
- 24.01.07 Økumenisk gudstjeneste i Lunden kloster kl. 19.00
- 28.01.07 Høymesse i Lillehammer kl. 11.00
- 30.01 til 03.02.07 Besøk av Nuntius
- 30.01.07 Pontifikalmesse med Nuntius kl. 18.00, møte for alle prestene
- 02.02.07 Dagen for det gudviede liv. Messe kl. 18.00
- 03.02 til 08.02.07 Reise til Hamburg, Tyskland. Hamburg erkebispedømme og Osnabrück bispedømme feirer 40-års jubileum for Ansgarwerk. Biskopen preker ved vesper søndag 7. februar i den evangeliske kirke St. Michaelis
- 07.02.07 Møte med Pastoralrådets arbeidsutvalg
- 11.02.07 Besøk hos Sta. Maria-menigheten i Askim. Høymesse kl. 12.30
- 13.02.07 Norsk katolsk bisperåd i Trondheim
- 21.02.07 Askeonsdag. Messe kl. 18.00 i St. Olav domkirke

IN MEMORIAM

Pater Jacob Boekema S.M.

Født: 19. juli 1913 i Glanerbrug, Nederland

Løfteavleggelse: Maristenes novisiat, St. Olavskloster i Glanerbrug, 8. september 1935

Presteviet: 22. februar 1941

Død: 24. oktober 2006 i Glanerbrug

Gravlagt: Maristenes gravsted i Lieveelde, Nederland

ETTER PRESTEVIELSEN virket p. Jacob Boekema som matematikklærer ved maristenes skoler i Differt, Belgia og i Hulst i Nederland, samtidig som han hjalp til i flere nabomenigheter.

P. Boekema kom til Norge i 1958 og var kapellan i Mariakirken på Stabekk fra 1958 til 1971. Han var sogneprest i St. Theresia på Hønefoss i to perioder, fra 1971 til 1978 og fra 1983 til 1993. Han feiret også messer regelmessig på Rjukan. Fra 1978 til 1983 var han sogneprest i St. Birgitta i Fredrikstad.

Pater Jacob hadde en sterk og trygg forankring i sin tro, og han kunne formidle Evangeliets kraft, glede og umiddelbarhet med overbevisning. Han var velsignet med en robust helse, han syklet eller gikk til fots på besøk til sognebarna, han spilte fotball – iført prestekjole – med ministrantene, og måtte parkeringsplasser fri for snø helt til sin siste vinter på Lillestrøm.

Hans sognebarn, medbrødre, prestekolleger, naboer og andre som ble kjent med ham, har gode minner av pater Jacob som en helhjertet prest og et varmt medmenneske, fullstendig tilstede for dem han møtte. Barna hadde en stor plass i pater Jacobs hjerte, om det var på barneleir, sammen med Kattungene i Stavanger eller når han sang eller lekte med barna under kir-

kekaffen. Hans lune humor og levende interesse for alle han møtte, vant ham mange venner og respekt. Han hadde en god stemme og likte å synge. Høytalere eller høreapparat trengtes ikke. Under sine flittige husbesøk fornyet han også kontakten med katolikker som hadde kommet bort fra kirken.

Sommeren 1993, da han feiret sin 80-årsdag, mente han at tiden var inne for å trekke seg tilbake fra sogneprestgjerningen, og han sluttet seg til sine medbrødre Rory Mulligan og Erik Ruud i Stavanger, og fulgte med dem til Lillestrøm i 1997. Han hadde ikke noe pastoralt ansvar, men var til stor hjelp og støtte for sine medbrødre.

Selv om p. Boekema levde mange år alene i menigheter, var det tydelig at han trivdes i kommunitet, og han bidro i bønneliv og praktisk arbeid. Han var som et anker som sørget for at apostolatets krav ikke fikk dominere felleslivet.

I mars 2001 feiret pater Jacob sitt 60-års prestejubileum i St. Magnus, med biskop Gerhard Schwenzer, maristenes provinsialforstander, gjester fra mange menigheter og unge og eldre venner til stede.

Kort etter vendte han tilbake til sitt hjemsted i Nederland, hvor han hadde sin egen leilighet i et eldresenter. Der fornyet han kontakten med den nærmeste familie og med medbrødre i nærheten. Han gikk daglig lange turer i hjemtraktene eller over grensen til nærmeste tyske by, Gronau, for søndagsmessen. De siste månedene ble helsen fort svakere. Hans medbrødre i Norge holdt kontakten over telefon og med enkelte besøk, sist i sommer og i oktober, knappe to uker før hans død. Han døde styrket av Kirkens sakramenter.

Vi takker for pater Jacobs liv og forbilde som ordensbror og som prest.

”Det er bra, en god og tro tjener er du! Og siden du har vist deg tro i de små ting, har jeg nå store ting å betro deg; kom inn til gleden hos din herre.” (Mt 25, 21)

Maristene

MF
Det Teologiske
Menighetsfakultet

Katolske studier på MF våren 2007

Det Teologiske Menighetsfakultet (MF) tilbyr emner i katolsk teologi på bachelor- og masternivå. Våren 2007 tilbys ett emne i katolsk teologi på bachelornivå.

KAT232 - Katolsk lære i fortid og nåtid: Historisk og systematisk teologi (10 sp)

Emnet gir en grunnleggende innføring i katolsk teologisk tenkning, både fra en historisk og en systematisk synsvinkel. Den historiske behandling er særlig knyttet til de tre store konsiler i tiden etter reformasjonen og omhandler et bredt tilfang av dogmatiske og etiske emner. Den systematiske behandling begrenser seg til frelseslære og antropologi og den nære sammenhengen det er mellom disse i katolsk tenkning. Emnet gir poengmessig uttelling i en bachelorgrad.

Emnet vil bli undervist av katolske lærere fra Norge og Sverige. Undervisningen er hovedsakelig lagt til fredag/lørdag.

Se på www.mf.no for ytterligere informasjon.

Opptakskrav:

Generell studiekompetanse eller dokumentert realkompetanse.

Søknadsfrist:

10. januar. Ta kontakt med MF (22 59 05 00) eller få flere opplysninger på www.mf.no.

KLOSTERHELG PÅ TAUTRA

Er du ugift kvinne i alderen 18-35 år, lurer på hva Gud vil med livet ditt, inviterer vi deg til å dele nonnens liv, **Fredag 26. til søndag 28. januar.**

Påmelding: Innen 16.01.07 til **Tautra Mariakloster**
e-post: infocist@tautra.no
Tlf. 74 80 85 51 kl. 10-12 eller 14.30-16.30.
Ta kontakt for mer informasjon!

Søster Margarete Agnes Schneider

Født: 19. august 1916 i Köln-Ehrenfeld

Død: 08. oktober 2006 i Oslo

Gravlagt: 13. oktober 2006 på Grefsen kirkegård.

SØSTER MARGARETE AGNES begynte sitt postulat hos St. Josephsøstrene i Albachten, Tyskland, den 27. august 1939. Den 16. mars 1940 ble hun opp-tatt i St. Josephsøstrenes novisiat i Oslo. Hun avla sine første løfter den 19. mars 1942 og sine evige løfter den 15. august 1945 i St. Josephs Kapell i Oslo.

Før hun ble postulant hos oss, hadde hun avsluttet en toårig realskoleut-danning og avlagt statseksamen som førskolelærer og barnehjemspedagog i Aachen i Tyskland.

Etter fullendt novisiatstid i Oslo fikk Søster Margarete Agnes i 1942 stilling som avdelingsleder og etter hvert som styrer i St. Sunniva barne-hage. Her var hun engasjert frem til 1957.

Nå ventet det en ny oppgave på henne. I august 1957 flyttet hun tilbake til St. Josephsøstrenes sted i Albachten i Tyskland, hvor hun også ble ansvarlig for barnehagen. Denne barnehagen hadde plass til 90 barn. Samtidig fikk hun ansvar for unge kandidater til klosterlivet samt opp-læringen av postulanter.

Hennes opphold i Tyskland varte i nøyaktig 10 år. I 1967 flyttet hun tilbake til Oslo, der hun ved siden av å være til hjelp i St. Sunniva barne-hage var aktivt engasjert i åpningen av en ny barnehage i Kristiansand. I august 1968 flyttet hun så til Kristian-

sand, hvor St. Josephsøstrene åpnet en barnehage i Mølle vannsveien etter at sykehuset St. Josephs Hospi-tal var blitt solgt til Vest-Agder Fylke i 1967. Ved siden av å være styrer for denne barnehagen, var hun også forstanderinne for kommuniteten på samme sted.

Etter et års vikarstilling som styrer i St. Sunniva barnehage i Oslo i skoleåret 1974-1975, flyttet hun så til Aallsgate i Porsgrunn, hvor St. Josephsøstrene hadde startet en ny kommunitet etter at sykehuset der var blitt solgt til Telemark Fylke. Søster Margarete Agnes fikk også her stillingen som forstanderinne i kommuniteten. Dessuten deltok hun meget aktivt i menighetsarbeidet, og var særlig engasjert i religions-undervisning til barn og unge. Hun har forberedt mange barn til den første hellige kommunion.

62 år gammel flyttet hun tilbake til St. Josephs Institutt i Oslo. I årene 1978-1993 innehadde hun stillingen som sakristan i St. Olav kirke. Men før hun forlot stillingen, opplærte hun en ny sakristan.

I 1993 flyttet hun til St. Joseph-søstrenes hjem på Grefsen.

Søster Margarete Agnes var alltid opptatt av å lære mer. Hun var en dannet person og hadde god allmenn-viten. Hun deltok gjerne i ulike kurs og seminarer som faglig sett holdt henne à jour. Dessuten har hun ivret for å sette seg inn i teologien, særlig med henblikk på undervisning av barn. Allerede i 1958 fikk søster Margarete Agnes tildelt den av Kirken foreskrevne "missio" til å undervise barn og ungdom til og med niende klasse.

Søster Margarete Agnes hadde stor kjærlighet til de barn som var betrodd henne. Hun hadde tilegnet seg rik pedagogisk innsikt. Sammen med hennes lyse sinn gjorde dette at barna holdt av henne og villig tok imot hennes veiledning og oppdra-gelse.

Søster Margarete Agnes har i mange år ivret for kallspastoral, særlig i

årene fra 1957 til 1967, da hun hadde sitt virke i Tyskland. Hun besøkte bl.a. forskjellige menigheter i Tyskland for å formidle noe om Kirken i Norge og om St. Josephsøstrene. Ved sin naturlige og åpne måte å være på hjalp hun interesserte ungdommer til å utdype sitt kall.

I Oslo var hun aktivt med i styret for Mariaforeningen. Hun besøkte eldre mennesker som tilhørte menigheten. Men i en periode deltok hun også i kommunens besøktjeneste, og gikk til fots (til tross for egen relativt høy alder) for å bringe et varmt måltid til eldre i Oslo.

Søster Margarete Agnes hadde kun en bror, og han var fransiskanerpater. Med stor interesse fulgte hun hans arbeid i Brasil. Det var en stor og uforglemmelig opplevelse for henne å kunne feire brorens 50-års ordens-jubileum sammen med ham i Brasil.

Vi husker Søster Margarete Agnes som et fromt menneske som likte å be og tok sitt åndelige liv samvittighetsfullt. Hun var også et sjenerøst menneske som kunne se stort på tingene, og hun var alltid åpen for nye ting.

Ja, vi er overbevist om at mange mennesker sitter igjen med gode minner om henne.

I 2001 ble hun plutselig helt blind og ble totalt avhengig av andre. Til-standen hennes forverret seg slik at hun i de to siste leveårene mer eller mindre var sengeliggende og delvis lå i koma. Det var vondt å se henne slik. Selv om hun fikk den hjelpen vi var i stand til å gi henne, måtte vi medgi at vi ikke kunne befri henne fra alle lidelser.

Hun sovnet fredelig inn den 8. oktober kl 05.30. Vi vet at "vår forløser lever", og vi vet også at hun lever hos Gud og får lov til å se Ham ansikt til ansikt.

Vi anbefaler vår kjære avdøde til deres forbønn.

St. Josephsøstrene

Den hellige Evangelisten Johannes

Den hellige evangelisten Johannes ble født rundt år 6 i Betsaida (i dag et-Tell) ved Genesaretsjøen. Johannes og hans eldre bror, den hellige apostelen Jakob den Eldre, vokste opp i en from jødisk familie, og var godt kjent med datidens teologiske skrifter. Før Johannes ble kalt til apostel var han fisker, og han og hans bror fikk kallet til å følge Jesus Kristus mens de satt og bøtte garn (Mark 1,19-20). Jakob skal ha vært den eldste og Johannes den yngste av apostlene, rundt 25 år da han ble kalt av Jesus.

Tradisjonen identifiserer Johannes som den navnløse «disippel som Jesus elsket»; han som lå ved Jesu bryst under den siste nattverd, som sto under korset som eneste disippel, som løp foran den eldre og langsommere Peter til graven Påskemorgen og trodde da han så den tom, og som først gjenkjente den oppstandne Herre ved Tiberiassjøen. Etter korsfestelsen tok Johannes seg av Maria som en sønn, helt til hennes død mellom 50 og 54. Den hellige Paulus kaller Johannes sammen med Peter og Jakob for søyler i Kirken i Jerusalem (Gal 2,9).

Etter det første apostelkonsilet forlot Johannes som de andre apostlene Jerusalem for å bringe Kristi budskap ut i verden. Rundt år 69 kom han til Efesos, og derfra ledet han alle de syv kirkene som han tidligere hadde grunnlagt. Her skrev han det fjerde evangelium og sine tre brev. Den hellige Hieronymus skrev at Johannes, da han var for gammel til å kunne preke, ganske enkelt pleide å si til folket som hadde samlet seg: «Mine barn, elsk hverandre». Da de spurte hvorfor han alltid sa det samme, svarte han: «Det er Herrens befaling, og hvis dere adlyder den, er det i seg selv nok.»

Rundt år 101 døde han i Efesos i meget høy alder, sannsynligvis 94 år gammel. Han ser ut til å ha overlevd

alle apostlene, og han er den eneste av dem som med sikkerhet døde en naturlig død. Det er ikke overlevert noe troverdig om hans gravsted eller hvor det ble av hans relikvier. Noen kilder sier at han ble gravlagt på borghøyden i Efesos, i alle fall ble det tidlig bygd en gravkirke der.

Johannes' evangelium er for mystikere og poetiske sjeler, ikke for petimetre og materialister uten ånd. Tradisjonen at Johannes var forfatter av dette evangeliet går tilbake til 100-tallet, og man tror i dag at han virkelig er forfatteren, eller at det muligens ble nedskrevet

av en av hans disipler etter hans ord. Åpenbaringsboken er imidlertid så annerledes i form og innhold at forskerne regner det for usannsynlig at Johannes virkelig er forfatteren.

Johannes avbildes gjerne som en ungdom, i alle fall i vesten, mens i øst blir han oftest avbildet som olding. Hyppige er også avbildningene av Jesus på korset, med Maria på den ene siden og Johannes på den andre. Hans symbol i kunsten er en ørn. Han blir også ofte vist med en kopp og en slange, noe som viser til en legende som sier at han ble gitt forgiftet vin av en Diana-prest i Efesos som utfordret ham til å svelge den uten å bli skadet. Men Johannes velsignet den, og da kom giften frem i form av en slange og han kunne drikke vinen.

Noen steder blir det velsignet vin på hans minnedag. Den blir rakt frem med ordene: *Bibe amorem Sancti Ioannis!* «Drikk den hellige Johannes' kjærlighet!»

Johannes' minnedag er 27. desember. Han er skytshelgen for teologer, funksjonærer, notarer, billedhoggere, malere, skrivere, forfattere, bokhandlere, boktrykkere, bokbindere, papirfabrikanter, vindyrkere, slaktere, salmakere, glassmestere, speilmakere, gravører, lysestøpere, kurvmakere, for vennskap, mot forgiftninger, brannsår, fotlidelser og epilepsi, mot hagl, for en god avling.

(Utdrag fra en større biografi på www.katolsk.no, av PEO)